

Škola pro život

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

*zpracovaný podle RVP ZV
Vypracoval pedagogický sbor ZŠ Veltruby*

Obsah

1. Identifikační údaje	2
2. Charakteristika školy	3
2.1 Charakteristika pedagogického sboru	3
2.2 Charakteristika žáků	3
2.3 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty	4
2.4 Dlouhodobé projekty	4
3. Charakteristika ŠVP	5
3.1 Výchovní a vzdělávací strategie	5
3.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	7
3.3 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	11
3.4 Průřezová témata	13
4. Učební plán	14
5. Učební osnovy	15
5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	15
5.1.1 Český jazyk	15
5.1.2 Anglický jazyk	24
5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	31
5.2.1 Matematika	31
5.3 Vzdělávací oblast: Informatika	40
5.3.1 Informatika	40
5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	43
5.4.1 Prvouka	43
5.4.2 Přírodověda	50
5.4.3 Vlastivěda	55
5.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura	61
5.5.1 Hudební výchova	61
5.5.2 Výtvarná výchova	67
5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	71
5.6.1 Pracovní činnosti	71
5.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	78
5.7.1 Tělesná výchova	78
6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	86
6.1 Hodnocení žáků	86
6.2 Evaluace školy	93
Příloha: Školní vzdělávací program pro školní družinu	95

1. Identifikační údaje

Název ŠVP pro základní vzdělávání – **Škola pro život**

Škola: Základní škola Veltruby, Školní 44

IČO: 75 033 216

IZO: 002 174 243

Ředitel školy: Mgr. Petr Skořepa
zs.veltruby@seznam.cz
776 112 849

Koordinátor ŠVP: Mgr. Petr Skořepa

Zřizovatel: Obec Veltruby
Sportovní 239
veltruby@obec-veltruby.cz
321 795 732

Platnost dokumentu

od 1. 9. 2007

Platnost aktualizovaného dokumentu

od 1. 9. 2024

.....

Mgr. Petr Skořepa, řed. školy

2. Charakteristika školy

Základní škola Veltruby je školou neúplnou s 1. – 5. ročníkem. Kapacita školy je 75 žáků. Má dobrou dopravní dostupnost (autobus, vlak, cyklistická stezka). Budova školy je ze čtyřicátých let 20. století a má pět učeben, cvičebnu, nové multifunkční hřiště s venkovní učebnou, výdejnu jídla a keramickou dílnu. Škola je vybavena novými IT technologiemi, v každé třídě je interaktivní tabule. Školní družina zvětšila kapacitu na 64 žáků.

Vybavení školních tříd i školní družiny je velmi pěkné, většinou nové a postačující pro kvalitní vyučování ve všech vzdělávacích oblastech. Na školním pozemku se nachází zastřešená prostora pro odkládání cyklistických kol, hřiště a zatravněné plochy pro trávení volného času žáků i mimoškolní aktivity. Součástí školní budovy je plně vybavená keramická dílna.

Třídy jsou málopočetné, takže je možné maximalizovat individuální přístup ke všem žákům, což je právě výhodou malotřídních škol. I přes nízký počet žáků se vyučuje v pěti ročnících samostatně bez spojování. Taková organizace vyučování je možná pouze díky pochopení zřizovatele Obce Veltruby, protože souhlasí s výjimkou z minimálního počtu žáků ve třídě pro daný školní rok, a tím se zavazuje dofinancovat veškeré náklady převyšující roční státní rozpočet školy.

Při takovémto vyučování je kladen důraz na rozvoj klíčové kompetence směřující k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji žáků, kompetence směřující ke komunikaci a kompetence občanské, které vedou k respektování druhých a k týmové práci.

2.1 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je plně kvalifikován pro výuku na 1. stupni základní školy, všechny kmenové vyučující mají titul Mgr. a požadovanou aprobaci. Některé vyučující mají vzdělání i v oblasti vývojových poruch žáků a logopedické péče, takže jsou schopny poskytovat pomoc při korekci těchto poruch žákům, kteří tyto služby potřebují. Čtyři z pěti kmenových vyučujících jsou speciální pedagožky. Vychovatelky školní družiny jsou také plně kvalifikovány, rovněž i ve škole pracující asistentky pedagoga. Vyučující cizích jazyků mají potřebné vzdělání. Od školního roku 2021/2022 škola intenzivně spolupracuje s kolínskou jazykovou školou LEVL, takže na škole učí též rodilá mluvčí.

2.2 Charakteristika žáků

Převážná většina žáků je z obce Veltruby, méně žáků z obce Hradištko. Školu navštěvují i žáci z jiných obcí a z Kolína. Žáky přijímáme do naplnění kapacity školy, to znamená, že přijímáme i žáky z jiných obcí.

2.3 Spolupráce s rodiči žáků a jinými subjekty

Na škole pracuje Rada školy, která má v současné době tři členy. Dobrou spoluprací máme se Speciálním pedagogickým centrem v Poděbradech a s Pedagogicko-psychologickou poradnou. Velmi dobrá spolupráce je se zřizovatelem školy, obcí Veltruby. Škola realizuje mimoškolní vzdělávání v zájmových kroužcích pod záštitou Domu dětí a mládeže v Kolíně. Nezbytná a rovněž velmi dobrá je spolupráce s Mateřskou školou ve Veltrubech.

Během roku pořádáme některé společné akce. Naše škola pak pro budoucí žáky připravuje půlroční „Školičku nanečisto“, kde se předškoláci seznamují s prostředím základní školy a některými školními aktivitami. Snažíme se spolupracovat i s okolními základními školami, zejména se ZŠ Velký Osek, 2. ZŠ Kolín a 6. ZŠ Kolín, kam naši žáci často odcházejí na 2. stupeň vzdělávání.

Informace pro rodiče žáků poskytujeme formou třídních schůzek, individuálními konzultacemi, na webových stránkách školy, na FB a na vývěsce. Pravidelně pořádáme Dny otevřených dveří, kulturní akce, výstavky, besedy i víkendové akce pro žáky a jejich rodiče.

V případě pandemie nebo v jiných situacích, kdy žáci nemohou realizovat výuku ve škole, jsou učitelé ve spolupráci s rodiči schopni zajistit kvalitní distanční výuku.

Snažíme se i o úzkou spolupráci rodičů našich dětí se školou. Někteří rodiče se pravidelně zapojují do mimoškolních aktivit dětí jako vedoucí zájmových kroužků.

2.4 Dlouhodobé projekty

Dlouhodobě se zaměřujeme na ekologii, zdravý životní styl a neustálé zlepšování prostředí školy a jejího okolí.

Jsme zapojeni v dlouhodobých projektech Celé Česko čte dětem, Zelená škola, Uklid'me Česko, SZŠ, Ovoce a mléko do škol, Zelenina do škol, Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání, Les ve škole.

Pravidelně udržujeme staré české tradice – Mikuláš, Vánoce, Velikonoce, vynášení Morany, Masopust.

3. Charakteristika ŠVP

Základní vzdělání navazuje na předškolní vzdělání a na výchovu v rodině. Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a z rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, tvořit a nalézat vhodnou cestu řešení problémů. Základní vzdělání vyžaduje tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání a podporuje žáky nejslabší a zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, optimálně vyvíjel v souladu s vlastními předpoklady pro vzdělání. Žákům musí být dána možnost zažít úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní.

V průběhu základního vzdělávání by žáci měli postupně získávat takové osobnostní kvality, které jim umožní pokračovat ve studiu a nadále se celoživotně vzdělávat.

3.1 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – motivace pro celoživotní učení

- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Navozujeme práci v motivujícím prostředí s přiměřeným učivem a použitím vhodných metod, které podporují zvědavost žáků.
- Uplatňujeme motivační hodnocení a vedeme žáky k sebehodnocení.
- Umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.
- Zapojujeme žáky do různých soutěží.
- Zadáváme žákům vhodné domácí úkoly, vedeme žáky k samostatné i týmové práci.
- Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.
- Vedeme žáky k využití digitálních technologií při učení.

Kompetence k řešení problémů – tvořivé myšlení, logické uvažování, řešení problémů

- Při výuce motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života.
- Uplatňujeme mezipředmětové vztahy, zařazujeme praktická cvičení.
- Podporujeme netradiční způsoby řešení.

- Vedeme žáky k postupnému zdokonalování v práci s informacemi ze všech možných zdrojů – ústních, tištěných, mediálních a počítačových.
- Zařazujeme do výuky aktivity, které žáky motivují úměrně k jejich věku k používání digitálních technologií.
- Vedeme žáky k ověřování správnosti postupu a výsledku řešení problému.
- Na škole v přírodě a při projektových dnech vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích výukové činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.
- Vedeme žáky k dokončování práce podle jasného obsahového a časového zadání úkolu.

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu, k rozšiřování aktivní slovní zásoby odpovídající danému věku.
- Učíme žáky vhodnou formou argumentovat a obhajovat svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor druhých.
- Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami, dodržujeme ve styku se žáky a jejich rodiči etiku komunikace, působíme jako jejich vzor.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.
- Umožňujeme žákům při vhodných příležitostech komunikovat prostřednictvím různých digitálních technologií.

Kompetence sociální a personální – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých

- Při rozvoji sociálních vztahů vycházíme z praktických cvičení a úkolů (při TV, škole v přírodě apod.).
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování a k vytváření příjemné atmosféry a prostředí.
- Učíme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Během vyučování mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vedeme je ke spolupráci a vzájemné pomoci při učení, vedeme žáky k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.
- Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině.
- Umožňujeme žákům s pomocí dospělých řešit jejich citové vztahy.

Kompetence občanské – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a povinnosti

- Umožňujeme žákům ve třídních kolektivech stanovovat společná pravidla chování.
- Vedeme žáky k prosazování svých zájmů vhodnou formou a učíme je vážit si jiných lidí, vzájemné ohleduplnosti a pomoci.

- Nabízíme žákům v režimu školy takové aktivity, které motivují žáky k podpoře a ochraně zdraví, vedeme je k odpovědnosti za své zdraví a zdraví jiných.
- Žáky vedeme k třídění odpadů.
- Usilujeme o to, aby se při všech akcích a pobytech v přírodě žáci chovali zodpovědně a přispívali k ochraně přírody a kulturních památek.
- Seznamujeme žáky s kulturou jiných národů (mj. kultura cizinců na škole).
- Cíleně podporujeme integraci žáků vyžadující zvláštní péči a podporujeme žáky mimořádně nadané.

Kompetence pracovní – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti a možnosti, uplatňovat získané vědomosti a dovednosti

- Vedeme žáky k osvojování základních pracovních dovedností a návyků.
- Vedeme žáky k samostatné práci na základě vysvětlení postupu či písemných návodů.
- Vedeme žáky k bezpečnosti při práci s digitálními technologiemi, k poznávání rizik spojených s používáním digitálních sítí, učíme je vnímat, že každou svou akci v digitálním prostředí zanechávají stopu.
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze.
- Nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájem o další orientaci.
- Vedeme žáky k aktivnímu sebehodnocení.

Kompetence digitální – pomáhat žákům k vhodnému a efektivnímu využívání digitálních technologií

- Vedeme žáky k vhodnému využívání digitálních technologií ve výuce, v domácí přípravě i v zapojení do života školy. Vše v rozumné míře.
- Umožňujeme žákům pravidelný kontakt s digitálními technologiemi, především pro usnadnění a zefektivnění jejich práce.
- Pravidelně aktualizujeme software a seznamujeme žáky s možnostmi i riziky nových aplikací.
- Při práci s digitálními technologiemi předcházíme situacím, které ohrožují bezpečnost a zdraví žáků, seznamujeme je s etickým jednáním a s riziky v digitálním prostředí.

3.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

U několika procent žáků bývá diagnostikována specifická porucha učení, nejčastěji to bývá dyslexie, dysortografie, dysgrafie a dyskalkulie. Žáky s podezřením na tyto poruchy posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a stupně postižení jsou tito žáci zařazováni do reedukační péče, je k nim přistupováno individuálně. Jsou zařazeni do svých kmenových tříd, na základě posudku pedagogicko-psychologické poradny je jim vypracován individuální vzdělávací plán. K nápravě těchto poruch se využívá specifické reedukace, která zahrnuje speciálně pedagogické metody. Vyučující dbají mj. na střídání učebních činností, maximální názornost výuky, relaxační činnosti a také na zvýšenou motivaci těchto

žáků. Využívají kompenzační techniky a pomůcky, respektují individuální tempo, kontrolují správné pochopení zadaného úkolu a poskytují zpětnou vazbu, oceňují především snahu a zájem dítěte. Při hodnocení je přihlíženo ke specifickým poruchám žáka. Součástí péče o tyto žáky je spolupráce se zákonnými zástupci žáka. Při klasifikaci přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme je tolerantně. Zákonným zástupcům je nabídnuta možnost slovního hodnocení.

3.2.1 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) jsou integrováni v běžných třídách. Podpůrná opatření pro tyto žáky jsou zařazena podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory pedagogické péče.

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznaným podpůrným opatřením v rámci plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Při vzdělávání těchto žáků jsou využívány kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod.

Školní poradenské pracoviště tvoří: Výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog a logopedický asistent. V případě doporučení školského poradenského zařízení k vytvoření IVP a úpravě výstupů vzdělávání pro žáky s LMP vycházíme při tvorbě IVP z výstupů minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření RVP ZV s přihlédnutím k SVP. Součástí ŠVP jsou rozpracované minimální ročníkové výstupy.

3.2.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola volí podpůrná opatření 1. stupně v případě, že žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit změnami v metodách a výukových postupech, v organizaci výuky, úpravami v hodnocení, začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy, případně poskytnutí pomůcek. Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga. PLPP má písemnou podobu, obsahuje popis obtíží, pedagogickou podporu, cíle podpory a způsoby vyhodnocování. Školní poradenské pracoviště PLPP aktualizuje a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě změny PLPP nebo doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Před zpracováním PLPP probíhají konzultace s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovit metody práce se žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje schůzky se speciálním pedagogem, vyučujícími a případně metodikem prevence se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy a žákem samotným. Hodnocení

žáka postupuje v souladu s Pravidly hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí školního řádu.

3.2.3 Pravidla, průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z jeho obsahu stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Vyhotovuje ho třídní učitel za pomoci výchovného poradce, speciálního pedagoga a ostatních vyučujících na základě podpůrných opatření 2. až 5. stupně přiznaných školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu, obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka.

V IVP jsou dále uvedeny zejména informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případné úpravě očekávaných výstupů ve vzdělávání žáka. Před jeho zpracováním probíhají konzultace s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovit metody práce se žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje schůzky se speciálním pedagogem, vyučujícími, se zákonnými zástupci, žákem, případně metodikem prevence, vedením školy. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od 3. stupně podpory je pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP pro 3. a 5. ročník a bude na základě doporučení školského poradenského doporučení.

Postup tvorby, realizace a vyhodnocení IVP je stejný jako v případě ostatních žáků. Škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka průběžně sleduje a nejméně jedenkrát ročně vyhodnotí naplňování IVP. Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka, předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce, která je zaznamenána do školní matriky. Hodnocení žáka bude v souladu s Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu.

3.2.4 Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

Oblast metod výuky

- Respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- Metody a formy práce, které umožňují častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- Důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- Respektování pracovního tempa žáky
- Poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolu

Oblast organizace výuky

- Střídání činností a forem práce během výuky
- Využívání skupinové výuky
- V případě doporučení může být pro žáka vložena i krátká přestávka

3.2.5 Zařazení předmětu speciálně pedagogické péče

Vzdělávací obsah těchto předmětů bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznaným opatřením v rámci IVP:

- Logopedická intervence
- Ergoterapie
- Práce s počítačem

3.2.6 Poznámky ke vzdělávání žáků se SVP

Žáci sluchově a zrakově postižení

Tito žáci budou v případě potřeby vzdělávání formou individuální integrace. tzn. podle učebního plánu běžných tříd na základě individuálních vzdělávacích plánů, popř. za pomoci asistentky pedagoga.

Žáci tělesně postižení

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu na základě individuálních vzdělávacích plánů. Naše škola není bezbariérová, a proto bude nutné požadovat přítomnost osobního asistenta na pomoc žákovi, učitelům a také ke komunikaci dítěte s ostatními žáky a zaměstnanci. Povinností učitele je připravit na přítomnost postiženého žáka ostatní spolužáky a stanovit pravidla chování ve třídě.

Žáci s lehčí formou autismu

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Na doporučení pedagogicko-psychologického centra se tito žáci budou vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu, při doporučení PC rovněž s pomocí asistenta pedagoga.

Žáci s poruchami učení

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Tito žáci bývají hyperaktivní, emočně labilní, jednají velmi impulsivně, mají sklony k afektivním výbuchům a mnohdy nerespektují normy společenského chování. Trpí výkyvy ve výkonnosti a snadno se unaví. Na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně vzdělávacího plánu. V procesu klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, výchovu k práci a způsoby komunikace ve třídě i mimo ni.

Žáci s více vadami

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu na základě individuálních vzdělávacích plánů. Na základě posouzení poradny bude požadována přítomnost osobního asistenta.

Žáci se sociálním znevýhodněním

Škola vnímá jiné etnikum, národnost, kulturní rozdíly. Rodinám z tohoto prostředí škola pomáhá řešit případné výchovné problémy a napomáhá předcházet případný patologickým jevům v chování žáka. Cílem školy je integrovat žáky z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí.

Žáci se zdravotním znevýhodněním

Vzdělávání těchto žáků se uskutečňuje s využitím vyrovnávacích opatření. Je jim poskytována individuální podpora v rámci výuky a přípravy na vyučování. Pokud je třeba, je pro ně vypracován individuálně vzdělávací plán a požadovány služby asistenta. Tato opatření jsou poskytována na základě pedagogického posouzení vzdělávacích potřeb žáka, průběhu a výsledků jeho vzdělávání.

3.3 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních nebo sociálních dovednostech nebo jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, manuálních nebo sociálních dovednostech.

3.3.1 Zásady práce s nadaným a mimořádně nadaným žákem

- Umožnit pracovat rychlejším tempem
- Méně procvičovat, umožnit postup dopředu
- Náročnější výuka
- Nezávislost
- Kreativní myšlení
- Kontakt s intelektovými vrstevníky
- Využívat zkušenosti učení

Žákům mimořádně nadaným jsou zadávány úkoly obtížnějšího typu, jsou podporováni v účasti v různých vědomostních a sportovních soutěžích, olympiádách apod. Podle nadání je jim umožněno toto v maximální míře rozvíjet. Pro vytváření pozitivního klimatu mimořádně nadaných žáků je zapotřebí dostatek vnímavosti okolí. Tyto žáky je také možno vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu.

3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků nadaných a mimořádně nadaných

Plán pedagogické podpory (PLPP) nadaného nebo mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školním poradenským zařízením. PLPP má písemnou podobu, obsahuje pedagogickou podporu, cíle podpory a způsoby vyhodnocování. Školní poradenské pracoviště PLPP aktualizuje a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě změni PLPP nebo doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení. Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka, předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle PLPP řediteli, který je zaznamená do školní matriky.

3.3.3 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být doplňován a upravován v průběhu roku. IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školním poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci žáka. Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka, předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli, který je zaznamená do školní matriky. Při vyhotovení a realizaci IVP škola postupuje podle doporučení školského poradenského zařízení.

3.3.4 Jako podpůrná opatření pro žáky nadané a mimořádně nadané mohou být v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- Předčasný nástup žáka ke školní docházce
- Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- Účast žáka v jednom nebo více vyučovacích předmětech ve vyšších ročnících školy
- Obohacování vzdělávacího obsahu
- Zadávání specifických úkolů, projektů
- Příprava a účast na soutěžích

3.4 Průřezová témata

Průřezová témata ve školním vzdělávacím programu vytvářejí příležitost pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Povinností školy je nabídnout průřezová témata postupně v průběhu základního vzdělávání. Naše škola zařazuje průřezová témata podle témat okruhů jednak zakomponováním do obsahu učiva vyučovacích předmětů nebo samostatným třídním nebo školním projektem, dále organizováním výletů, exkurzí a školy v přírodě.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického člověka
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova

K realizaci průřezových témat patří během školního roku stálá a rozmanitá nabídka zájmových útvarů, školní výlety, exkurze, besedy, mimoškolní víkendové akce aj.

Začlenění průřezových témat do výuky je specifikováno v charakteristikách jednotlivých vyučovacích předmětů.

4. Učební plán

Učební plán pro 1. – 5. ročník

Předmět	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Minimální časová dotace	Dispon. časová dotace	Celkem
Český jazyk	7+1	7+1	7+2	6+1	6+1	33	6	39
Anglický jazyk	0+1	0+2	3	3	3+1	9	4	13
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	20	4	24
Informatika				1	1	2	-	2
Prvouka	2	1	2			11	-	5
Přírodověda				2	1+1		1	4
Vlastivěda				2	1+1		1	4
Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	-	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		-	7
Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	-	5
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	-	10
Týdenní počet hodin	21 18+3	21 17+4	24 21+3	26 24+2	26 22+4	102	16	118

Poznámky k učebnímu plánu

16 hodin disponibilní časové dotace bylo využito k posílení minimální časové dotace ve vyučovacích předmětech:

- 6 hodin v českém jazyce, po 1 hodině v 1., 2., 4., 5. ročníku a 2 hodiny ve 3. ročníku
- 4 hodiny v anglickém jazyce, po 1 hodině v 1. a 5. ročníku a 2 hodiny ve 2. ročníku
- 4 hodiny v matematice, po 1 hodině v 1. – 4. ročníku
- 1 hodina v přírodovědě v 5. ročníku
- 1 hodina ve vlastivědě ve 5. ročníku

5. Učební osnovy

5.1 Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk

Ročník: 1. – 5.

Období: 1. období (1. – 3. roč.)

2. období (4. – 5. roč.)

Časové vymezení: 1. roč. – 8 hodin

2. roč. – 8 hodin

3. roč. – 9 hodin

4. roč. – 7 hodin

5. roč. – 7 hodin

Organizační vymezení:

- a) řádné dopolední vyučovací hodiny
- b) projektové dny
- c) čtenářské dílny

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Dovednosti získané v českém jazyce jsou potřebné nejen pro jazykové vzdělání, ale jsou důležité pro osvojení poznatků v dalších vyučovacích předmětech. Užívání češtiny v ústní i písemné formě umožňuje získat žákům poznatky o společensko-kulturním vývoji lidské společnosti.

Vyučovací předmět Český jazyk je rozdělen do 3 složek:

1. Komunikační a slohová výchova – KSV
2. Jazyková výchova – JV
3. Literární výchova – LV

V KSV se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, kultivovaně číst, psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného textu, rozebírat a hodnotit obsah čteného.

V JV získávají žáci vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyky. Vede žáky k přesnému a logickému myšlení a srozumitelnému vyjadřování.

LV učí žáky prostřednictvím četby vhodných děl základ. literární druhy, formulovat vlastní názor o přečteném textu, rozlišovat skutečnost od literární fikce. Rozvíjí čtenářské návyky, což je v dnešní době u žáků mlad. školního věku obzvláště důležité.

Jako doplňující vzdělávací obsah slouží obsahové prvky vzdělávacího oboru dramatická výchova, které přispívají k rozvoji verbální i neverbální komunikace.

Výchovné a vzdělávací strategie v českém jazyce:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k pochopení významu mateřského jazyka jako nástroje vzájemné komunikace (dorozumění) a celoživotního učení.
- Podporujeme u žáků dlouhodobý vztah ke čtení – vytváříme prostor pro výběr knih a textů, pro pravidelné čtení a diskuse o přečteném.
- Předkládáme žákům různé texty a rozvíjíme jejich schopnost číst s porozuměním, vedeme je k vyhledávání důležitých informací a porozumění jejich významu.
- Motivujeme žáky k vytváření vlastních literárních textů, ke schopnosti číst a přednášet texty na veřejnosti a k účasti na literárních soutěžích.

Kompetence k řešení problému

- Předkládáme žákům úlohy a situace, kdy řeší problém na základě porozumění textu a různých informací.
- Vedeme žáky ke zdůvodňování řešení úloh, tím posilujeme propojení jejich myšlení a jazykového vyjadřování.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k rozšiřování slovní zásoby a ke schopnosti formulovat a vyjadřovat myšlenky v ústním i písemném projevu.
- Vlastním příkladem vedeme žáky k využívání komunikačních prostředků, dodržování etiky a pravidel diskuse (rozhovoru), naslouchání ostatním atd.
- Navozujeme modelové komunikační situace žáků, a tím vytváříme u žáků příležitosti pro rozvoj komunikační strategie s ohledem na komunikační situaci a volbu vhodných verbálních i neverbálních prostředků komunikace.

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme prostor pro posilování sebevědomí žáků prostřednictvím jazyka a jejich vystupování před ostatními žáky.
- Navozujeme situace spolupráce a realizace různých rolí s využitím jazyka, např. četba textu s několika postavami, nastudování scének a divadelních her.

Kompetence občanské

- Nabízíme žákům možnost účasti na akcích spojených s kultivací jazyka – divadelní a filmová představení, komentované koncerty, setkání s významnými osobnostmi atd.
- Využíváme zkušenosti žáků s komunikací (včetně sociálních sítí) a jejich zkušenosti z četby k přiblížení myšlení, názorů a jednání různých lidí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k poznávání různých profesí a k úvahám o budoucím povolání.
- Dbáme na kompenzaci jednostranné zátěže při práci s textem na PC.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům práci s textem v digitální podobě a osvojování základních úpravy textu.

- Při práci s informačními zdroji vedeme žáky k, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování autorského práva atd.
- Vedeme žáky k poznávání rizik zveřejňování nevhodné a osobní komunikace (osobních dat).

Začleňování průřezových témat v českém jazyce:

1. Osobnostní a sociální výchova

- každodenní verbální komunikace jako klíčový nástroj v jednání při různých životních situacích
- rozvoj schopnosti poznávání a sebepoznávání (vztah k sobě samému, ke kolektivu, světu k učení, organizace volného času, plánování, kreativita, psychohygiena, zvládání stresu) – morální rozvoj, formování odpovědnosti

2. Výchova demokratického občana

- vybavuje žáka základní úrovni občanské gramotnosti
- formuje mezilidské vztahy (třída, klima školy)
- učí sebekázi, samostatnosti, motivuje žáka k pomoci slabšímu
- učí respektovat kulturní, etnické a jiné odlišnosti

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- podporuje v žácích tradiční evropské hodnoty (humanismus, svobodná lidská vůle, uplatňování práva, osobní zodpovědnost)

4. Multikulturní výchova

- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- vyzdvihuje rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- učí základním principům slušného chování

5. Enviromentální výchova

- využití starých lidových zvyků a tradic k jednotlivým ročním obdobím (literatura – dramatizace), pranostiky, říkadla, přísloví
- oslava Velikonoc, Vánoc (v literatuře, slohu, ...)

6. Mediální výchova

- vnímání mluveného a psaného projevu
- osvojení základ. pravidel veřejné komunikace (dialog, argumentace)
- práce v realizačním týmu (např. školní časopis)

Český jazyk – očekávané výstupy (1. období)

Poznámka: Rozvíjející výstupy a učivo jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou (pokud jsou zařazeny)

Komunikační a slohová výchova:

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného obsahu a náročnosti
- porozumí písemnému či mluvenému pokynu přiměřené složitosti

- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- dbá na pečlivou výslovnost
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči
- sestaví jednoduchý mluvený projev na základě vlastních prožitků
- ovládá základní hygienické návyky při psaní
- dle svých možností píše správně tvary písmen i číslic, správně spojuje písmena i slabiky, provádí autokontrolu
- píše věcně i formálně správná jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví dle nich jednoduchý příběh

Jazyková výchova:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, přečte slovo po hláskách, odlišuje krátké i dlouhé samohlásky
- porovnává význam slov (slova opačného významu, slova souznačná, mnohoznačná, nadřazená, podřazená, vyhledává slova příbuzná)
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru s výjimkou zájmen, příslovčí a částic
- seřadí slova abecedně dle 1. i 2. písmene
- užívá v mluveném projevu správné tvary podstatných a přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednoduchých souvětí pomocí vhodných spojek a jiných spojovacích výrazů
- rozlišuje věty podle postoje mluvčího
- odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách
- píše správně i/y po obojetných souhláskách v jednodušších případech s dopomocí (osvojení této látky dokončeno až v 5. ročníku)
- píše správně slova se slabikami dě, tě, ně
- používá správně velká písmena na začátku vět a u vlastních jmen v jasných a jednoduchých případech

Literární výchova:

- čte a přednáší ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjádří pocit z přečteného textu
- odliší vyjadřování v próze a ve verších
- odlišuje pohádku od ostatních vyjádření
- pracuje tvořivě s literárním textem (podle svých schopností a podle pokynů učitele)

Český jazyk – učivo

1. Komunikační a slohová výchova
2. Jazyková výchova
3. Literární výchova

Vzdělávací obsah má ale komplexní charakter a ve výuce se obsah jednotlivých složek prolíná!

1. ročník

Komunikační a slohová výchova:

- Přípravná sluchová a zraková cvičení, nácvik správné artikulace, správné čtení písmen a slabik
- Uvědomělé čtení snadných slov a krátkých vět, čtení s porozuměním ze Slabikáře, Čítanky, dětských časopisů, ukázek z dětských knih, hlasité a tiché uvědomělé čtení, rozlišení článku, nadpisu, řádku, odstavce
- Vyprávění přečteného, hodnocení vlastností postav, vyjadřování pocitů z četby
- Zvládnutí krátkého mluveného projevu, umět požádat, poděkovat, omluvit se, poblahopřát
- Činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky, základní hygienické návyky, správné držení tužky, správné sezení, umístění sešitu, jeho sklon, hygiena zraku, orientace na stránce, správné používání podložky s pomocnou liniaturou
- Psaní jednotlivých prvků písmen a číslic, osvojování psaní písmen, slabik a kratších slov, psaní slov a krátkých vět, opis, přepis, diktát, autodiktát, psaní velkých písmen ve vlastních jménech a na začátku vět

Jazyková výchova:

- Rozlišení věty, slova, slabiky, hlásky
- Poznávání písmen abecedy ve vztahu k hláskám, velké písmeno na začátku věty a ve jménech (neukončeno), vykřičník, otazník, tečka, pomlčka, uvozovky

Čtení a literární výchova:

- Čtení přiměřených textů s porozuměním
- Poslech literárních textů pro děti, poslech a posléze i četba rozpočítáadel, říkadel, básní, přísloví a hádanek
- Přednes krátkých říkadel či básní
- Poznávání a hodnocení vlastností postav, vyjadřování pocitů z četby
- Porozumění literárním pojmům: říkadlo, rozpočítadlo, hádanka, pohádka, báseň, divadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace, ilustrátor, loutka, herec, vypravěč, divák

2. ročník

Komunikační a slohová výchova:

- Plynulé čtení jednoduchých vět, správný slovní přízvuk, přirozená intonace, hlasité a tiché čtení s porozuměním (odpovědi na otázky)
- Vyprávění pohádek a povídek pro děti a o dětech, dramatizace krátké pohádky či povídky, vypravěč, děj, příběh
- Český jazyk – rozlišení od jiných jazyků
- Psaní jednoduchých vět, tvoření jednoduchých vět (správný mluvní projev), pořádek vět, pořádek slov ve větě
- Oslovení, pozdrav, poděkování, omluva, prosba
- Základy vypravování, jednoduchý popis (předměty a jejich vlastnosti)

- Nácvik psaní velkých tiskacích písmen (podle tvarových skupin), aplikační cvičení (adresa, dopis), úprava (nadpis, odstavec)

Jazyková výchova:

- Abeceda, věta – souvětí (spojování a oddělování, grafická podoba), spojky a jejich funkce (nejfrekventovanější spojky), psaní jednoduchých vět
- Druhy vět (rozlišování podle postoje mluvčího), věta, slovo (slovní význam – slova nadřazená, podřazená, opozita, synonyma), pořádek slov ve větě, slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek na samohlásky (krátké a dlouhé), souhlásky (měkké, tvrdé, obojetné), dvojhlásky, vyslovování a psaní souhlásek uvnitř a na konci slova
- Výslovnost a psaní slov se skup. dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; slabikotvorné R, L
- Dělení slov na konci řádku, slovní druhy (podstatná jména, slovesa, předložky, některé spojky)
- Vlastní jména (obecná, vlastní, místní), slovní hříčky

Literární výchova:

- Poslech četby prózy i poezie (učitel, CD, rozhlas)
- Spojování obsahu textu s ilustrací
- Vyprávění pohádek a povídek pro děti a o dětech, přednes básní, řešení hádanek, dramatizace krátké pohádky či povídky
- Seznamování se s vhodnými knihami (představování oblíbených knih, výstavka, beseda, doporučení spolužákům)
- Základní pojmy: verš, rým, rytmus, přednes (recitace), vypravěč, děj, příběh, divadlo (pojmy jeviště, hlediště, herec, divák, loutka, maňásek), ilustrace, ilustrátor, někteří nejznámější ilustrátoři

3. ročník

Komunikační a slohová výchova:

- Praktické čtení (technika, plynulost, znalost orientačních bodů v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení)
- Naslouchání – zdvořilé, soustředěné, pozorné, reagování otázkou
- Mluvený projev – správná hlasová hygiena (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
- Komunikační žánry – pozdrav, oslovení omluva, prosba, vzkaz, oznámení, vypravování
- Základní komunikační pravidla (oslovení, zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky)
- Písemný projev – základní hygienické návyky při psaní (správné sezení, držení psacího náčiní dle schopnosti žáka, hygiena zraku), technika psaní (úhlednost, čitelnost, přehlednost)
- Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, oznámení, inzerát, dopis, popis, vyprávění, jednoduché tiskopisy (přihláška...). Správné odeslání poštovní zásilky (např. balíku)

Jazyková výchova:

- Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, přiměřeně věku správná modulace řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- Slovní zásoba a tvorba slov – pozorování, třídění slov dle významu (slova souznačná, protikladná, mnohoznačná, nadřazená, podřazená, příbuzná)
- Tvarosloví – rozlišování slovních druhů v základním tvaru vyjma zájmen, příslovcí a částic; podstatná jména (určování mluvnických kategorií: rod, číslo, pád); slovesa (určování mluvnických kategorií: osoba, číslo, čas); vlastní jména, obecná podstatná jména; abecední řazení slov podle 1. i 2. písmene; párové souhlásky uvnitř slova, vyjmenovaná slova (neukončený výcvik)

Literární výchova:

- Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem
- Základní literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání

Český jazyk – očekávané výstupy (2. období)

Poznámka: Rozvíjející výstupy a učivo jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzívou (pokud jsou zařazeny)

Komunikační a slohová výchova:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje v textu vhodném pro daný věk podstatné a okrajové informace, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikativní situace
- píše správně po obsahové i formální stránce jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Jazyková výchova:

- porovnává významy slov, obzvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slovech kořen, část předponovou, příponovou a koncovku
- určuje druhy plnovýznamových slovech a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém, v mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

- vyhledává základní skladební dvojici
- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Literární výchova:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárního textu používá elementární literární pojmy

Český jazyk – učivo

4. ročník

Komunikační a slohová výchova:

- Čtení – praktické čtení, čtení s porozuměním (technika, plynulost, znalost orientačních bodů v textu), věcné čtení (používání čtení jako zdroje informací, vyhledávací čtení), naslouchání – zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami
- Mluvený projev – správná hlasová hygiena (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
- Základní komunikační pravidla (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky). Obtížnost úměrná úrovni dané třídy 4. ročník
- Písemný projev – základní hygienické návyky při psaní (správné sezení, držení psacího náčiní dle schopnosti žáka, hygiena zraku), technika psaní (úhlednost, čitelnost, přehlednost)
- Žánry písemného projevu: popis věci a děje, popis činnosti, oznámení, blahopřání, dopis, adresa, vyprávění, zpráva, zpráva SMS, e-mail, reklama
- Dovednost sestavení osnovy, bohatost vyjadřování, členění textu, dodržování slohových pravidel
- Zvuková stránka jazyka – přiměřeně věku správná modulace řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- Slovní zásoba a tvorba slov – pozorování, třídění slov dle významu (slova podřazená, příbuzná), stavba slova (kořen, část předponová, část příponová, koncovka), slova s cit. zabarvením, slova spisovná a nespisovná, předpony a tvarově stejné předložky

Jazyková výchova:

- Tvarosloví – rozlišování slovních druhů (ohebné i neohebné), podstatná jména (určování mluvnických kategorií: rod, číslo, pád, vzory), slovesa

(určování mluvnických kategorií: osoba, číslo, čas), infinitiv, zvratná slovesa, jednoduché a složené tvary, vyjmenovaná slova

- Skladba: stavba věty jednoduché, souvětí, základní skladeb
- Základní větná dvojice, shoda přísudku s podmětem rodu středního, mužského, ženského, souvětí
- Pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstat. jmen) a syntaktického (shoda přísudku s podmětem)

Literární výchova:

- Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem (přednes vhodných textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- Základní literární pojmy: hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání

5. ročník

Komunikační a slohová výchova:

- Praktické čtení – čtení s porozuměním (technika, plynulost, znalost orientačních bodů v textu), věcné čtení (používání čtení jako zdroje informací, vyhledávací čtení), naslouchání – zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem, aktivní – zaznamenat; slyšené – reagovat otázkami
- Mluvený projev – správná hlasová hygiena (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost). Základní komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky). Obtížnost úměrná úrovni 5. ročníku té které třídy
- Písemný projev – základní hygienické návyky při psaní (správné sezení, držení psacího náčiní dle schopnosti žáka, hygiena zraku), technika psaní (úhlednost, čitelnost, přehlednost)
- Žánry písemného projevu: popis pracovního postupu, popis osoby, popis věci a děje, popis činnosti, oznámení, blahopřání, vyprávění, zpráva, zpráva SMS, psaní e-mailu
- Sestavení osnovy, bohatost vyjadřování, členění textu, dodržování slohových pravidel

Jazyková výchova:

- Zvuková stránka jazyka – přiměřeně věku správná modulace řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- Slovní zásoba a tvorba slov – pozorování, třídění slov dle významu (slova souznačná, protikladná, mnohoznačná, jednoznačná, nadřazená, podřazená, příbuzná), stavba slova (kořen, část předponová, část příponová, koncovka), slovo tvorný základ, slova s cit. zabarvením, slova spisovná a nespisovná, předpony a tvarově stejné předložky

- Tvarosloví – rozlišování slovních druhů (ohebné i neohebné), podstatná jména, určování mluvnických kategorií: rod, číslo, pád, vzory; přídavná jména (druhy, vzory, procvičování); zájmena (informativně druhy, zájmena já, ty, se my, vy, ten, náš, ona, ono, Ty, Vy, Tvůj, Váš v dopisech); číslovky (informativně druhy, skloňování); neohebné slov. druhy (shrnutí učiva z nižších ročníků), slovesa (určování mluvnických kategorií: osoba, číslo, způsob, čas), infinitiv, zvrtná slovesa, jednoduché a složené tvary, vyjmenovaná slova
- Skladba – stavba věty jednoduché, souvětí, základní skladeb. dvojice, podmět holý, rozvitý a několikanásobný, věty s podmětem nevyjádřeným, přísudek holý, rozvitý a několikanásobný, větné členy (přívlastek), souvětí – věta hlavní, vedlejší
- Pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstat. jmen) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem); přímá řeč (informativně), orientace v pravidlech českého pravopisu a ve slovnících

Literární výchova:

- Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání – tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy: základní literární pojmy: hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání

5.1.2 Anglický jazyk

Ročník: 1. – 5.

Období: 1. období (1. – 3. roč.)

2. období (4. – 5. roč.)

Časové vymezení: 1. roč. – 1 hodina

2. roč. – 2 hodiny

3. roč. – 3 hodiny

4. roč. – 3 hodiny

5. roč. – 4 hodiny

Výstupní úroveň: A1 (první období)

Organizační vymezení: řádné dopolední hodiny, projektové dny

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Anglický jazyk vychází ze Společného evropského referenčního rámce (dokumentu Rady Evropy) a z obecných cílů základního vzdělávání formulovaných v RVP ZV. Úkolem základního vzdělávání cizího jazyka je pomoci žákům utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a tím vytvořit kvalitní základ všeobecného vzdělání, jehož cílovou orientací jsou situace blízké životu dětí a potřebné k praktickému jednání jako příprava budoucí generace k mnohostranné komunikaci v rámci Evropy a světa.

Obsahem výuky je motivovat žáky k dorozumívání se v jiném jazyce než v mateřském a vytvořit trvalý vztah k učení se jazykům, poskytnout žákům hravými, věkově přiměřenými metodami základy AJ a jeho použití v komunikaci, získávat zkušenosti s jinou kulturou, rozvíjet osobnost žáků a postupně je seznamovat s přiměřenými technikami učení vedoucími k osamostatňování se při práci.

Specifika realizace v 1. období: převaha herních činností, pohybu, vnímání okolí všemi smysly, ochota a schopnost napodobovat učitele, neschopnost dlouhodobého soustředění, logické úvahy a monotónní práce s učebnicí, neschopnost zapisování si delších poznámek.

Specifikum realizace v 1. ročníku: Vzdělávací strategie jsou zaměřeny na poslech a porozumění anglickému jazyku, mluvení je založeno na reprodukci slyšeného. Se psaním a čtením se v tomto ročníku žák nesetkává vzhledem k tomu, že se žáci teprve učí číst a psát v rodném jazyce. Žáci se seznamují s přirozenými jazykovými strukturami a jednoduchými každodenními frázemi v příbězích s pohádkovými, dětskými či zvířecími hrdiny, které jsou bohatě ilustrovány tak, aby žáci porozuměli jejich obsahu pomocí obrázků a zvukových efektů. Nejsou používány testy, které by mohly vyvolat u žáka pocit ohrožení. Evaluační aktivity jsou zařazovány do jednotlivých lekcí nenápadně a slouží učiteli jako pomůcka k detekování individuálních problémů žáka. Na jednoduchých projektech může učitel sledovat individuální žákův projev a jeho pokroky.

Anglický jazyk – očekávané výstupy (1. období)

Poznámka: Rozvíjející výstupy a učivo jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou (pokud jsou zařazeny)

Nácvik jazykových prostředků:

Výslovnost – postupně nacvičujeme poslech, porozumění a výslovnost (jednoduché říkanky, rozpočítadla a písničky), samohlásky, dvojhlásky, souhlásky – nepíšeme fonetický přepis slov, slovní přízvuk, abeceda, slovní zásoba.

Pravopis: osvojování probíhá pomalu, systematicky, hravými a soutěživými formami, ve 3. ročníku je upřednostňován rozvoj řečových dovedností

Nácvik řečových dovedností:

Poslech s porozuměním namluvený rodilými mluvčími, konverzace s rodilým mluvčím

Mluvení: správná motivace situacemi blízkými životu a věku žáků, používání rekvizit, dramatizace

Výchovné a vzdělávací strategie v anglickém jazyce:

Kompetence k učení

- Nabízíme žákům vhodné a efektivní způsoby osvojování cizího jazyka.
- Vedeme postupně žáky k samostatnému výběru a využívání vhodných způsobů efektivního učení cizím jazykům.
- Nabízíme žákům různé cizojazyčné texty (zdroje), jejichž prostřednictvím si osvojují a upevňují cizí jazyk.

Kompetence k řešení problému

- Klademe žákům vhodné otázky a předkládáme problémy k řešení, na které odpovídají (které řeší) v cizím jazyce.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k souvislému projevu v cizím jazyce a k jeho uplatnění v běžných životních situacích (ústní i písemný projev).
- Vytváříme dostatek situací pro vzájemnou komunikaci v cizím jazyce.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemnému hodnocení cizojazyčných úkolů.
- Podněcujeme žáky k jednoduché argumentaci v cizím jazyce.
- Hodnotíme žáky tak, aby vnímali svůj pokrok při zvládnutí cizího jazyka.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k diskusi na různá životní témata.
- Vedeme žáky k poznávání a vnímání realit a kulturních i jiných odlišností v zemích, kde je angličtina mateřským jazykem.

Kompetence pracovní

- Zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům práci s cizojazyčným textem a doporučujeme vhodné digitální zdroje pro cizojazyčnou výuku.

Začleňování průřezových témat v anglickém jazyce:

1. Osobnostní a sociální výchova: poznávání spolužáků a lidí ve škole, mezilidské vztahy v kolektivu, komunikace, kooperace
2. Enviromentální výchova: roční období, měsíce v roce, Vánoce, Velikonoce.
3. Výchova demokratického občana: aktivní postoj žáka k dodržování lidských práv a svobod, pochopení fungování řádů, pravidel a zákonů ve společnosti (model třídního kolektivu), rozvoj komunikativní schopnosti, empatie a spravedlivého posuzování (např. při skupinové práci).
4. Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech: poznávání života evropské a světové kultury, informace o anglicky mluvících zemích (život dětí, lidová slovesnost, zvyky, tradice, Halloween, Den nezávislosti, svátek Valentýn aj.).

5. Multikulturní výchova: získávání znalostí o různých etnických skupinách, uplatnění práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti; rozpoznat a zamezovat projevům rasové nesnášenlivosti a xenofobie, znalost pojmů etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, budování hodnotového systému žáků.
6. Mediální výchova: vnímání a posuzování mluveného a psaného projevu, osvojení základů pravidel veřejné komunikace (při besedách, rozhovoru, prezentace projektových prací).

Anglický jazyk – očekávané výstupy (1. období)

Poznámka: Rozvíjející výstupy a učivo jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzívou (pokud jsou zařazeny)

Řečové dovednosti (důraz na poslech a mluvení):

Žák

- rozumí základním pokynům v učebnici
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu, čte s porozuměním
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
- stručně pozdraví a jednoduchým způsobem se představí
- zeptá se na jméno
- pojmenuje běžné předměty ve třídě a doma a zeptá se na ně
- pojmenuje členy rodiny
- popíše části lidského těla
- pojmenuje jídlo a pití, zeptá se, má-li spolužák hlad nebo žízeň, co má a nemá rád
- pojmenuje oblečení a obuv, zeptá se, co má spolužák na sobě, odpoví na stejnou otázku
- zeptá se na počet do dvaceti a na stejnou otázku odpoví, *dokáže sčítat a odčítat do deseti, umí pojmenovat čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh*
- rozumí otázkám a výrazům používaným při běžných činnostech každodenního života (hry, oblékání, koupání, oslava narozenin, Vánoce, Velikonoce, nakupování, bydlení, vyučování, jídlo, pití)
- klade jednoduché otázky týkající se předmětů ve svém okolí
- rozliší barvy *včetně zlaté, stříbrné, světlé, tmavé*, optá se na ně a odpoví

- zeptá se na věk spolužáka, sdělí, kolik mu je let
- pojmenuje běžná zvířata na statku, doma, v ZOO, dokáže říci (ve 3.os.č.mn)
- kde žijí
- pojmenuje základní vybavení pokoje, domu, ptá se jednoduchými otázkami,
- kde se jednotlivé předměty nalézají, na otázku jednoduše odpoví
- pojmenuje předměty spojené s oslavou narozenin, Vánoc, Velikonoc

Jazykové struktury a gramatika:

- osobní a ukazovací zájmena
- jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa „být“ a „mít“
- číslovky 0-20
- množné číslo podstatných jmen pomocí koncovky -s
- nepravidelné množné číslo podstatných jmen muž, žena, zub, chodidlo...
- přivlastňovací zájmena můj, tvůj, naše, vaše
- rozkazovací způsob

Reálie

- Vánoce ve Velké Británii, Velikonoce ve Velké Británii, škola ve Velké Británii

Anglický jazyk – učivo

Během 1. období (1.-3. ročník) si žák osvojí slovní zásobu na témata

- rodina
- škola a školní pomůcky
- hračky
- bydlení
- oblečení
- koupání
- jídlo a pití
- zvířata
- lidské tělo
- nakupování
- *dopravní prostředky*
- oslavy Vánoc, Velikonoc

Komunikační situace:

- pozdravy
- představování
- přání k Vánocům, Velikonocím a narozeninám

- pokyny při výuce a hře

Vyučující citlivě posuzuje rozsah a náročnost témat vzhledem k jednotlivým ročníkům.

Anglický jazyk – očekávané výstupy (2. období)

Poznámka: Rozvíjející výstupy a učivo jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou (pokud jsou zařazeny)

Poslech s porozuměním:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, adekvátně na ně reaguje
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení:

- zapojí se do jednoduchého rozhovoru
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
- reprodukuje jednoduchou angl. písničku nebo básničku
- *podle svých možností používá abecední slovník*

Čtení s porozuměním:

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní:

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Výuka Aj ve 2. období 1. stupně vytváří předpoklady pro budoucí zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy Evropy a světa a dalším rozvojem klíčových kompetencí tvoří kvalitní základ všeobecného vzdělání a praktickým užíváním cizího jazyka vytváří podmínka k efektivnímu využití získaných dovedností

Anglický jazyk – učivo

4. ročník

Poslech s porozuměním:

- Jednoduché pokyny při vyučování, poslechové nahrávky z CD k učebnici

Mluvení:

- Pozdrav dospělého i kamaráda v různou denní dobu, rozloučení
- Dotaz, jak se někomu daří; odpověď
- Žádost o něco
- Poděkování, představení sebe, své rodiny, kamarádů
- Dotaz na jméno, bydliště; odpovědi na podobné otázky
- Domluva v obchodě i za použití nonverbální komunikace
- Jednoduchý rozhovor o rodině a o tom, co máme rádi; krátký rozhovor s kamarádem nebo scénka

Čtení s porozuměním:

- Poznávání známých slov a vět v jednoduchém vyprávění; pochopení, o čem je jednoduchý příběh s obrázky

Psaní:

- Vyplňování formuláře (jméno, bydliště, věk)
- Jednoduché blahopřání k narozeninám, Vánocům apod.
- Pozdrav na pohlednici, SMS

5. ročník

Završení stupně **A1** Evropského jazykového referenčního rámce.

Poslech s porozuměním:

- Jednoduché pokyny při vyučování
- Číslo
- Poslech nahrávek na CD v učebnici. Pojmenování nejdůležitějších věcí ve třídě, otázky a odpovědi
- Poslech jednoduchých vět o sobě a své rodině, reagování na vyslechnuté

Mluvení:

- Pozdrav kamaráda v různou denní dobu, fráze při loučení.
- Žádost, poděkování; vzájemné představení se, představení své rodiny a svých kamarádů; dotazy na jméno, bydliště; odpovědi na dotazy tohoto typu
- Domluva v obchodě – říci si o různé věci, domluva při použití neverbální komunikaci
- Rozhovor o rodině, o tom, co máme rádi; rozhovor nebo scénka s kamarádem; čísla, čas (kolik je hodin)
- Dotazy na místo, kde lidé žijí, koho znají
- Vyprávění jednoduchými větami o svém domově, rodině i kamarádech

Čtení s porozuměním:

- Hledání známých slov a vět, sledování jednoduchého příběhu s obrázky

- Četba krátkých článků, pochopení, o čem jsou; hledání základních informací v textu, např. kde a v kolik hodin; krátké zprávy na pohlednicích, SMS

Psaní:

- Vyplňování formuláře – jméno, bydliště, věk; jednoduché blahopřání k narozeninám, na Vánoce, Velikonoce
- Popis jednoduchými větami, kde žiji a kdo jsem

Poznámka: Různé tematické okruhy slov, základní gramatické struktury apod., zařazuje vyučující do jednotlivých ročníků dle vlastní úvahy, má přitom na zřeteli úroveň třídy a šíři záběru jednotlivých témat.

Tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky a svátky.

Základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov: neurčitý a určitý člen, nepravidelné tvary množného čísla podstat. jmen, přídavná jména, opozita; vazby there is, there are; přivlastňovací zájmena, shoda podmětu s přísudkem v čase prostém, otázka a zápor slovesa být, přivlastňování, přítomný čas průběhový, čas prostý a průběhový – tvary běžných sloves, otázka, odpověď, zápor; koncovka – s u sloves (3. osoba jednotného čísla), spelling (the alphabet), modální sloveso can, vazba I am going, otázky a odpovědi s „do“, sloveso mít, věty s doesn't, předložky with, without, věty s What., When., Where., Who..

5.2 Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Ročník: 1. – 5.

Období: 1. období (1. – 3. ročník)

2. období (4. – 5. ročník)

Časové vymezení: 1. ročník – 5 hodin týdně

2. ročník – 5 hodin týdně

3. ročník – 5 hodin týdně

4. ročník – 5 hodin týdně

5. ročník – 4 hodiny týdně

Organizační vymezení: řádné dopolední hodiny, projektové dny

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Matematika je v základním vzdělávání založen především na aktivních činnostech. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Klade důraz na

důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům, Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich využití.

Vyučovací předmět matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. Čísla a početní operace
2. Závislosti, vztahy a práce s daty
3. Geometrie v rovině a prostoru
4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Výchovné a vzdělávací strategie v matematice:

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky k práci s různými číselnými a geometrickými pojmy, vztahy i aplikacemi a vedeme je k poznání významu matematiky v učení i v životě.
- Častým prováděním náčrtů posilujeme u žáků zručnost při grafickém vyjadřování.
- Nabízíme příležitosti k tomu, aby žáci řešili úlohy s využitím matematiky v oblastech jejich zájmů, posuzovali získaná data, výsledky prezentovali a výsledcích diskutovali.
- Umožňujeme žákům vyhledávat v tištěných i elektronických textech číselné informace, zpracovávat je a sdílet s ostatními.

Kompetence k řešení problému

- Zadáváním vhodných problémových úloh a příkladů z běžného života motivujeme žáky k využití matematických poznatků a dovedností v praxi (analýzy, abstrakce, odhad výsledku, ověření správnosti výsledku atd.) a k návrhům praktických a reálných řešení
- Nabízíme dostatek příležitostí k tomu, aby žáci získali zkušenosti s využitím digitálních pomůcek při řešení matematických úloh i problémů a mohli s porozuměním volit efektivní postupy řešení úloh i ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní

- Důslednou kontrolou žákova projevu podporujeme používání stručné a přesné matematické terminologie a kultivace jazyka matematiky
- Zadáváním slovních úloh podporujeme u žáků čtení s porozuměním, správnou matematizaci a interpretaci výsledků.
- Vytváříme prostor k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali postupy řešení úloh, obhájili způsob řešení, respektovali jiná správná řešení.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky při skupinové práci k organizaci, dělení rolí, řízení a kontrole práce podle jejich matematických i digitálních znalostí a dovedností, vedeme je ke spolupráci, vzájemné toleranci, rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti, k sebekontrolě i vzájemné kontrole, k systematičnosti, vytrvalosti, přesnosti

- Vytváříme vhodné příležitosti k aktivní diskuzi mezi žáky o matematických problémech a jejich řešení.
- Vyučovací hodiny organizujeme tak, aby žáci, kteří zadanou matematickou úlohu vyřeší rychleji, nabídli svou pomoc ostatním spolužákům.

Kompetence občanské

- Doporučujeme žákům postupy a zdroje pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a z různých oblastí každodenního života, která jsou vhodná k řešení matematickými postupy.
- Propojujeme matematiku s různými obory lidské činnosti (průmysl, obchod, zdraví, sport, kultura, finance atd.), tím žáky motivujeme k zamyšlení nad věrohodností informací.

Kompetence pracovní

- Vhodnou volbou matematických úkolů různé obtížnosti vedeme žáky k efektivnímu naplánování a řešení úkolů.
- Zařazováním vhodných situací ve výuce umožňujeme žákům časté používání pomůcek (kalkulátoru, digitálních technologií, rýsovacích potřeb atd.) a vedeme je k efektivnímu a šetrnému zacházení s nimi.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům v matematice práci s digitálními technologiemi ve vazbě na řešení číselných, geometrických a jiných úloh.
- Při práci s informačními zdroji vedeme žáky k ověřování dat, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti atd.

Začleňování průřezových témat v matematice:

1. Osobnostní a sociální výchova

- formuje studijní dovednost
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace
- rozvíjí schopnost poznání, kooperace

2. Výchova demokratického občana

- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační a argumentační schopnosti a dovednosti

Matematika – očekávané výstupy (1. období)

Poznámka: Rozvíjející výstupy a učivo jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou (pokud jsou zařazeny)

Číslo a početní operace:

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000
- užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose

- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty:

- orientuje se v čase a prostoru, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Geometrie v rovině a prostoru:

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa
- v okolním světě nachází jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Nestandardní aplikační úlohy a problém (rozvíjející obsah):

- řešit jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech.

Matematika – učivo

1. ročník

Číslo a početní operace:

- Číslice 0 až 20 (přečíst a zapsat)
- Číselná řada (0 až 20)
- Porovnávání čísel a souborů prvků s počtem prvků do 20
- Znaménka +, -, =, <, >
- Sčítání a odčítání čísel v oboru 0 – 10
- Sčítání a odčítání čísel v oboru 10 – 20 (bez přechodu desítky)
- Slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel v oboru 0 – 20
- Slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru 0 – 20 bez přechodu desítky
- Slovní úlohy vedoucí ke vztahům o n-více, o-n méně v oboru 0 – 20

Závislosti, vztahy a práce s daty:

- Orientace v prostoru – správné používání výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- Modelování jednoduchých situací (využití skládaček, stavebnic, dalších konkrétních předmětů a pomůcek)
- Orientace v jednoduché tabulce; schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

Geometrie v rovině a prostoru:

- Používání pravítka

- Rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh (poznávání a pojmenování)
- Tělesa: krychle, koule (poznávání a pojmenování)

Nestandardní aplikační úlohy a problémy:

- Číselné a obrázkové řady a soubory prvků
- Doplnovačky
- Hádanky
- Křížovky

2. ročník

Číslo a početní operace:

- Čtení a zápis čísel
- Číselná řada (do 100)
- Porovnávání čísel
- Číselná osa
- Sčítání a odčítání s přechodem přes desítku počítání po desítkách a po jedné (do 100)
- Zaokrouhlování čísel na desítky součet a rozdíl (chápat pojmy) řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel (do 100)
- Řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání (do 100)
- Řešení slovních úloh s užitím vztahů o-n více, o-n méně v oboru do 100
- Sčítání více než dvou čísel (+ slovní úlohy)
- Odčítání více než dvou čísel (+ slovní úlohy)
- Násobení jako opakované sčítání
- Záměna činitelů
- Násobky 2, 3, 4, 5 (seznámení)
- Slovní úlohy v oboru těchto násobílek
- Dělení v oboru těchto násobílek
- Slovní úlohy na dělení v oboru těchto násobílek
- Závorky

Závislosti, vztahy a práce s daty:

- Orientace a čtení v jednoduché tabulce
- Doplnování jednoduchých tabulek
- Modelování jednoduchých situací podle pokynů a s využitím pomůcek
- Uplatnění matematických znalostí při manipulaci s penězi
- Den, hodina, minuta, sekunda
- Čtení údajů na hodinách (různých typů)
- Sledování jednoduchých závislostí na čase

Geometrie v rovině a prostoru:

- Manipulace s pravítkem a ořezanou tužkou
- Křivá x rovná čára
- Lomená čára
- Bod, přímka, úsečka – rýsování
- Délka úsečky (měření)
- Centimetr, metr
- Označení bodů, úseček
- Válec, kvádr

Nestandardní aplikační úlohy a problémy:

- Číselné a obrázkové řady
- Doplňovačky
- Rébusy
- Křížovky

3. ročník

Číslo a početní operace:

- číselná řada (do 1000)
- počítání po stovkách, desítkách, jednotkách
- čtení a zápis trojčiferných čísel
- číselná osa – znázorňování trojčiferných čísel, porovnávání trojčiferných čísel
- úlohy na porovnávání trojčiferných čísel
- zaokrouhlování čísel na stovky a desítky
- sčítání a odčítání násobků sta
- sčítání a odčítání bez přechodu násobků sta
- sčítání a odčítání s přechodem násobků sta
- písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola záměnou sčítanců
- písemné odčítání, kontrola výsledků sčítáním řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání
- násobilka 6, 7, 8, 9, 10; automatizace
- dělení v oboru těchto násobků násobení a dělení dvojčiferných čísel jednociferným
- dělení se zbytkem
- součin, podíl, zbytek
- závorky a jejich užití
- rozlišování sudých a lichých čísel

Závislosti, vztahy a práce s daty:

- určování času (s přesností na čtvrt hodinu)
- práce s jednoduchými tabulkami a schématy, čtení v nich
- zacházení s mincemi i menšími bankovkami
- jednotky délky, hmotnosti, času; převody jednotek v běžných situacích

- vyhledávání údajů podle pokynů učitele

Geometrie v prostoru a rovině:

- přímka
- polopřímka
- různoběžky, rovnoběžky, průsečík, kolmice
- kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti (trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník)
- strana rovinného obrazce, její měření
- obvod, výpočet obvodu sčítáním stran
- měření úseček (cm, mm)
- měření délek stran rovinných obrazců

Aplikační úlohy:

- řešení praktických úloh
- rébusy
- křížovky
- hádanky

Matematika – očekávané výstupy (2. období)

Číslo a početní operace:

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty:

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Geometrie v rovině a prostoru:

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice), užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti překládáním papíru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy:

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Matematika – učivo

4. ročník

Číslo a početní operace:

- Čísla do 10 000, ve druhém pololetí do 1 000 000
- Sčítání a odčítání ústní a písemné
- Násobení a dělení ústní i písemné (písemné násobení jedno i dvojciferným činitelem, písemné dělení jednociferným dělitelem)
- Porovnávání čísel, zaokrouhlování čísel
- Práce se závorkami (komutativnost a asociativnost)
- Zápis čísla v desítkové soustavě
- Zlomky, sčítání zlomků se stejným jmenovatelem
- Slovní úlohy s aplikací osvojených početních operací
- Zaokrouhlování čísel
- Práce s kalkulátorem

Závislosti, vztahy a práce s daty:

- Jednotky délky, hmotnosti, času, objemu, obsahu (jednoduché převody),
- Rovnice a nerovnice, přímá úměrnost
- Graf
- Práce s číselnou osou
- Diagramy

Geometrie v rovině a prostoru:

- Vzájemná poloha přímek v rovině (rovnoběžky, různoběžky), kolmé přímky, rýsování kolmic procházejících daným bodem, rýsování rovnoběžek procházejících daným bodem
- Rýsování trojúhelníku, trojúhelníková nerovnost, pravý úhel – pravoúhlý trojúhelník, obvod trojúhelníku

- Čtverec, obdélník, obvod obdélníku, čtverce
- Obsah obdélníku, čtverce
- Rýsování rovnoběžníků
- Kružnice – kruh
- Útvary souměrné podle osy, střed úsečky a osa úsečky, grafický součet, rozdíl a násobek úseček

Geometrie prostoru zařazena do 5. ročníku.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy:

- Slovní úlohy
- Číselné a obrázkové řady
- Magické čtverce
- Prostorová představivost (*dle náročnosti, rozšiřující učivo*)

5. ročník

Číslo a početní operace:

- Sčítání a odčítání ústní a písemné, násobení a dělení ústní i písemné (písemné dělení jedno i dvojčíferným dělitelem)
- Práce se závorkami (komutativnost a asociativnost)
- Pamětné dělení se zbytkem
- Desetinná čísla (porovnávání, sčítání, odčítání, zaokrouhlování, násobení des. čísel deseti a stem, dělení číslem přirozeným)
- Aritmetický průměr
- Zlomky (sčítání a odčítání)
- Římské číslice
- Zápis čísla v desítkové soustavě

Závislosti, vztahy a práce s daty:

- Jednotky délky, hmotnosti, času (jednoduché převody),
- závisle a nezávisle proměnná
- Jednotky obsahu

Geometrie v rovině a prostoru:

- Úhel, porovnávání úhlů
- Čtverec, obdélník a jejich úhlopříčky, vlastnosti úhlopříček
- Trojúhelníky, vlastnosti trojúhelníků
- Obsah obdélníku a čtverce, obvody obrazců
- Kružnice a kruh, vzájemná poloha dvou kružnic
- Souřadnice bodů
- Střed úsečky a osa úsečky, osově souměrné útvary, pravidelné obrazce
- Obsahy složitějších obrazců
- Tělesa – jehlan, koule, kužel, válec (krychle, kvádr – povrch)

Nestandardní aplikační úlohy a problémy:

- Slovní úlohy
- Číselné a obrázkové řady
- Magické čtverce
- Prostorová představivost (*dle náročnosti, rozšiřující učivo*).

5.3 Vzdělávací oblast: Informatika

5.3.1 Informatika

Ročník: 4. – 5.

Období: 2. období

Časové vymezení: 4. roč. – 1 hodina

5. roč. – 1 hodina

Organizační vymezení:

- a) řádné dopolední vyučovací hodiny s PC (tablety) připojenými na internet
- b) kroužek zájmové činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se na úrovni žáků automatizací, programováním, optimalizací činností a dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá žákům porozumět okolnímu světu, jehož nedílnou součástí jsou digitální technologie.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení. Praktická činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi je prostředkem k získání zkušeností, které žák potřebuje, aby mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti i v ostatních vyučovacích předmětech.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší nebo na PC připojenými k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho tabletu nebo PC, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s podporou aktivity žáků, kteří objevují, experimentují, ověřují, řeší problémy, spolupracují, diskutují, pracují projektově.

Výchovné a vzdělávací strategie informatice:

Kompetence k učení

- Zadáváme úkoly, jimiž jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě.

- Vedeme žáky k využití digitálních technologií při volbě strategií učení (poznámky, obrázky, výpisky, modelování).

Kompetence k řešení problému

- Vedeme žáky k tvořivému přístupu při práci s digitálními technologiemi, ukazujeme jim, že problémy nemají často jen jedno řešení, ale řešení je více.
- Vedeme žáky k algoritmizaci a programování, k nacházení obecnějších postupů a řešení.
- Vedeme žáky k a dotažení úkolu a praktickému řešení.

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům zvládnout a používat komunikace na dálku (internet).
- Vedeme žáky k dodržování pravidel komunikace na síti a k předcházení rizikům spojených s anonymitou v digitálním prostoru.

Kompetence sociální a personální

- Umožňujeme žákům spolupracovat (ve dvojicích a skupinách), diskutovat o práci v digitálním prostředí, hodnotit řešení problémů.

Kompetence občanské

- Učíme žáky vnímat otázky autorství, používání cizích děl, nebezpečí sdílení osobních dat svých a jiných lidí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci s digitálními technologiemi.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům poznat různé možnosti digitálních technologií pro konkrétní účely, pro zefektivnění a zkvalitnění práce s daty a informacemi pro využití dat i pro využití technologií ke kreativní činnosti.

Začlenění průřezových témat v informatice:

1. Osobnostní a soc. výchova: Komunikace, kooperace
2. Enviromentální výchova: Lidské aktivity v přírodě a problémy ŽP
3. Výchova demokratického občana: Postoje k minoritám ve společnosti
4. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět – informace z nejrůznějších oblastí při vyhledávání na internetu
5. Multikulturní výchova: Lidské vztahy
6. Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Informatika – očekávané výstupy (2. období)

Poznámka: Rozvíjející výstupy a učivo jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou (pokud jsou zařazeny)

Data, informace a modelování

- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat

- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- vyčte informace z daného modelu

Algoritmizace a programování

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Informační systémy

- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
- pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Digitální technologie

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Informatika – učivo

4. ročník

Digitální technologie

- Digitální zařízení
- Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace
- Ovládání myši
- Kreslení čar, vybarvování
- Používání ovladačů
- Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)
- Kreslení bitmapových obrázků
- Psaní slov na klávesnici, editace textu
- Ukládání práce do souboru, otevírání souborů
- Přehrávání zvuku
- Využití digitálních technologií v různých oborech
- Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele
- Práce se soubory
- Propojení technologií, internet, sdílení dat, cloud
- Technické problémy a přístupy k jejich řešení

Data, informace, modelování

- Piktogramy, emodži (kódování informace obrázkem)
- Kód (kódování informace textem, číslem)
- Přenos na dálku, šifra (kódování a šifrování textu)
- Pixel, rastr, rozlišení (kódování rastrového obrázku)
- Tvary, skládání obrazce (kódování vektorového obrázku)

5. ročník

Informační systémy

- Data, druhy dat
- Doplňování tabulky a datových řad (evidence dat)
- Kontrola dat
- Řazení dat v tabulce (filtrování, třídění a řazení dat)
- Vizualizace dat v grafu (porovnávání a prezentování dat)
- Systém, struktura, prvky, vztah

Algoritmizace a programování

- Příkazy a jejich spojování
- Opakování příkazů
- Pohyb a razítkování
- Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy
- Vlastní bloky a jejich vytváření, kombinace postupů
- Kreslení čar
- Pevný počet opakování
- Ladění, hledání chyb
- Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu
- Náhodné hodnoty
- Čtení programů; programovací projekt
- Ovládání pohybu postav; násobné postavy a souběžné reakce
- Modifikace programu; animace střídáním obrázků
- Spouštění pomocí událostí
- Vysílání zpráv mezi postavami

Data, informace, modelování

- Graf, hledání cesty (grafové modely)
- Schémata, obrázkové modely
- Model (řešení problémů pomocí modelů)

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka

Ročník: 1. – 3.

Období: 1. období

Časové vymezení: 1. roč. – 2 hodiny
2. roč. – 1 hodiny
3. roč. – 2 hodina

Organizační vymezení:

- a) řádné dopolední vyučovací hodiny
- b) projektové dny
- c) školní zájmová činnost
- d) výlety, školy v přírodě, exkurze, besedy

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Prvouka uvádí žáky do školního prostředí, vytváří předpoklady pro formování základních pracovních i režimových návyků a dává podněty k rozvoji schopností účelně organizovat čas podle vlastních potřeb a oprávněných potřeb a nároků jiných. Především však předkládá žákům nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Zaměřuje na to, aby žáci vnímavě sledovali život kolem sebe, orientovali se v něm a postupně jej chápali. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech, výtvorech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života. Škola také otvírá prostor pro praktické ověření těchto poznatků a pro porovnání se zkušenostmi získanými mimo ni. Vytváří a formuje vnímavý vztah žáků k jejich okolí, životu, vlastní osobě, jiným lidem, živočichům, lidským výtvorům, životnímu prostředí, přírodě.

Prvouka učí žáky jednat, respektovat názory druhých a rozhodovat se v běžných i méně obvyklých životních situacích, učí je spoléhat nejen na sebe samé, ale i na pomoc jiných a také ji poskytnout.

Formuje základní vědomí odpovědnosti za sebe, své chování, jednání a rozhodování, za plnění daných úkolů, za svěřené věci, rostliny či zvířata. Učí žáky chápat jejich individualitu, ale i potřebné vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi a ději kolem nich.

Usiluje o to, aby si žáci osvojili základní dovednosti a návyky potřebné pro plnění vzdělávacích a jiných povinností a úkolů, osvojili si základní dovednosti a návyky pro snadnou a bezkonfliktní komunikaci s okolím, osvojili si základní dovednosti a návyky pro ochranu svého zdraví a bezpečnost, pro aktivní trávení volného času, chápali význam spolupráce, pomoci i odpovědnosti, aby hledání a objevování nového bylo pro ně přirozené a přinášelo jim radost a uspokojení.

Výchovné a vzdělávací strategie prvouce:

Kompetence k učení

- Poskytujeme žákům dostatek podnětů k vyhledávání a třídění informací a pozorování přírodních a společenských dějů.

- Vedeme žáky ke schopnosti výstižně pojmenovávat věci a děje v kolem sebe (v přírodě a společnosti).

Kompetence komunikativní

- Předkládáme žákům řadu vizuálních materiálů (obrazů, modelů, značek atd.), abychom žáky motivovali k porozumění textům i konkrétním dějům a formulování vlastních myšlenek (dotazů, názorů).
- Vedeme žáky k vzájemné komunikaci nad konkrétními problémy.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky ke spolupráci a umění domluvit se na společném řešení.
- Předkládáme k řešení problémové úlohy z oblasti přírody a společenských dějů a tím rozvíjíme u žáků logické a tvůrčí myšlení.

Kompetence občanské

- Osobním příkladem vedeme žáky k chápání důležitosti mezilidských vztahů.
- Umožňujeme žákům podílet se na vytváření společných kritérií vzájemných vztahů ve třídě.
- Vhodným režimem školy vedeme žáky k podpoře zdravého životního stylu i adekvátního jednání v dopravě, v situacích úrazu či při mimořádných situacích.

Kompetence sociální a personální

- Používáním vhodných kooperačních aktivit posilujeme u žáků vnímání kolektivu a jeho vytváření.
- Motivujeme žáky k vzájemné spolupráci, pomoci a odpovědnosti.

Kompetence pracovní

- Předkládáme žákům různé učební a pracovní pomůcky (lupa, buzola, kompas, váhy atd.) a vedeme je k vhodnému používání a péči o ně.
- Cíleně vedeme žáky k získání a zlepšování pracovních návyků a ke schopnosti pracovat samostatně i v týmu.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a posilujeme vědomí výhod i rizik spojených s touto komunikací.

Začlenění průřezových témat v prvouce:

1. Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopnosti poznávání (pozornost soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; základní dovednosti učení); Sebepoznání a sebepojetí (poznání sebe a jiných; vztah k sobě samému; moje tělo, moje psychika); Kreativita (schopnost vidět věci jinak, tvořivost)
2. Enviromentální výchova: Základní podmínky života (voda, ovzduší); Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana životního prostředí); Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
3. Výchova demokratického občana: Občan a občanská společnost (soužití s minoritami, přijímání odpovědnosti za své postoje a jednání)

4. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích); Objevujeme Evropu a svět (získávání vědomí toho, že jsme součástí světa)
5. Multikulturní výchova: Kulturní difference (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; poznávání vlastních kulturních tradic a kultury jiných národů); Lidské vztahy (rozvoj spolupráce)
6. Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vyhledávání informací k probíraným tématům; základní prvky v textu; využití PC, TV atd.)

Prvouka – očekávané výstupy (1. období)

Poznámka: Výstupy a učivo, které jsou v tomto předmětu graficky odlišeny kurzivou, jsou součástí redukce obsahu RVP (leden 2021) a již se nevyučují. V našem ŠVP byly ponechány pouze z důvodu eventuálního zařazení jako rozvíjející učivo pouze informativně pro obzvláště nadané žáky (pokud vůbec budou zařazeny).

Místo, kde žijeme:

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR
- pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- *rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost*

Lidé kolem nás:

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Lidé a čas:

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě
- rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu
- na příkladech porovnává minulost a současnost
- *interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*

Rozmanitost přírody:

- pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků

- uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Člověk a jeho zdraví:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím základních znalostí o lidském těle; projevuje vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné
- ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně v modelových situacích mimořádných událostí na pokyny dospělých

Prvouka – učivo:

1. ročník

Místo, kde žijeme:

- Domov – místo, kde bydlím; náš dům, prostředí domova; byt – jeho členění, zařízení bytu; okolí bydliště; orientace v místě bydliště
- Škola – vstup do školy; prostředí školy; činnosti ve škole – učení; prostory školy a jejich funkce; okolí školy; bezpečná cesta do školy a ze školy; nové vztahy
- Obec, místní krajina – název obce a jejích částí, označení obce
- Okolní krajina (místní oblast region) – krajina v okolí obce

Lidé kolem nás:

- Rodina – postavení jednice v rodině; členové rodiny a jejich role; soužití v rodině, vztahy mezi členy rodiny; život rodiny
- Soužití lidí – mezilidské vztahy; komunikace mezi lidmi; jiné národnosti
- Povolání – různá povolání, co lidé vyrábějí, vytvářejí
- Chování – pravidla slušného chování; chování mezi spolužáky; ohleduplnost; rizikové chování; naše třída – pravidla chování ve třídě a ve škol; lidské vlastnosti; základní práva a povinnosti žáka

Lidé a čas:

- Orientace v čase a časový řád – základní orientace v čase; roční doby; režim dne; čas pro práci a odpočinek; dny v týdnu, části dne, činnosti v jednotlivých

částech dne; pracovní dny, dny volna; svátky a s nimi spojené zvyky (Vánoce, Velikonoce atd.)

Rozmanitost přírody:

- Vztah člověka k přírodě
- Příroda v jednotlivých ročních obdobích
- Ochrana přírody

Člověk a jeho zdraví:

- Lidské tělo – základní stavba
- Zdravá výživa – vhodné potraviny
- Nemoci, drobná poranění; ochrana zdraví
- Bezpečnost v různých situacích – ve škole, mimo školu; bezpečnost v dopravě, základní pravidla chování chodce v silničním provozu; bezpečná místa pro hru v obci
- Šikana, týrání, zneužívání

2. ročník

Místo, kde žijeme:

- Domov – orientace v místě bydliště; životní prostředí v okolí domova,
- Škola – školní režim; rozvrh hodin; adresa domova, adresa školy, komu je můžeme sdělit a komu ne
- Obec, město, vlast; centrum obce; významné orientační body v obci
- Okolní krajina – významné orientační body v okolní krajině

Lidé kolem nás:

- Rodina – další členové rodiny, jejich jména; mezigenerační vztahy; rodinné tradice; věci kolem nás a jejich použití;
- Soužití lidí – vztahy mezi jednotlivými členy rodiny; vztahy k učitelům a zaměstnancům školy; vztahy mezi spolužáky, soužití mezi dívkami a chlapci – vzájemná pomoc, spolupráce
- Povolání – základní druhy povolání; význam práce; zaměstnání členů rodiny
- Chování – vhodné a nevhodné chování; setkávání lidí; chování k cizím lidem doma (návštěva) – k cizím lidem venku; základní lidská práva; tvorba společných pravidel chování ve třídě; nevhodné a hrubé chování; přiznání chyby

Lidé a čas:

- Orientace v čase – hodina, den, týden, měsíc, rok; určování času (celá hodina, půl a čtvrt hodiny); včera, dnes, zítra; minulost, přítomnost, budoucnost; život, práce a bydlení dříve a nyní

Rozmanitost přírody:

- Charakteristické rysy ročních období v přírodě (v lese, na zahradě, na poli); pojmenování vybraných živočichů a rostlin; zelenina a její druhy; ovoce a jejich druhy
- Domácích zvířata a péče o ně
- Chování člověka v přírodě

Člověk a jeho zdraví:

- Lidské tělo – základní hygienické návyky; části těla a hlavní lidské orgány; pět smyslů; péče o zevnějšek
- Zdravý životní styl – základní životní potřeby; rozdíl mezi zdravým a nezdravým způsobem života
- Nemoci a úrazy – ošetření drobných poranění, přivolání pomoci; tísňové volání (telefonní čísla)
- Zdravá výživa – pyramida výživy
- Bezpečnost – vhodná místa pro hru a trávení volného času – možná nebezpečí a jak jim předcházet (čelit); nebezpečí v přírodě; osobní bezpečí, konflikty, komu se svěřit

3. ročník

Místo, kde žijeme:

- Domov – popis domova; prostředí domova; oblíbené věci a situace doma; širší rodina, známí; zájmy, koníčky; společná zem, společný jazyk
- Škola – plánec cesty z bydliště do školy, označení nebezpečných míst;
- Obec – orientace v obci a blízkém okolí; plán obce; komunikační síť v obci a okolí; místo obce v regionu; nejbližší obce a města; krajské město; hlavní město Praha
- Okolní krajina – určování světových stran v přírodě (kompas, buzola, *GPS*); zeměpisné mapy, turistické mapy; přírodní a umělé prvky v krajině; životní prostředí (zlepšení, zhoršení); některé vlivy člověka na okolní krajinu

Lidé kolem nás:

- Soužití lidí – pravidla soužití ve škole; rozdíly mezi jednotlivci a jejich respektování; práva a povinnosti dítěte; vlastní názor; problémy soužití lidí v kolektivu; řešení problému v týmu; jednání a chování, které nelze tolerovat
- Získávání informací – televize, rozhlas, počítač, mobil, časopisy, knihy
- Technika a vynálezy

Lidé a čas:

- Stanovení jakéhokoli času; kalendář, letopočet; dějiny jako sled událostí

- Údaje z minulosti a současnosti; průběh lidského života; generace; časové vztahy v životě (vrstevníci, mladý, dospělý, starý); další významné dny a svátky; významné osobnosti; pověsti; paměti
- Minulost obce a kraje – muzea; zajímavosti z minulosti a současnosti obce a regionu; péče o památky; život dnes a dříve (rozdíly)

Rozmanitost přírody:

- Živá příroda – rostliny, jejich druhy, části rostlin, plody; živočichové žijící volně v přírodě, v ZOO, doma, jejich druhy, mláďata; chráněná území; chráněné a ohrožené rostliny; chránění a ohrožení živočichové
- Neživá příroda – voda, vzduch, půda (jejich ochrana); přírodniny, suroviny, lidské výtvary; vlastnosti látek a předmětů
- Počasí, změny počasí
- Jednoduché pokusy s použitím měřících pomůcek

Člověk a jeho zdraví:

- Lidské tělo – růst a vývoj; stavba těla; funkce nejdůležitějších vnitřních a vnějších orgánů
- Zdravý životní styl – hygienické a zdravotně preventivní návyky na základě znalostí o lidském těle a jeho zdraví; osobní hygiena; pravidelná péče o zdraví; preventivní lékařské prohlídky; běžné nemoci; péče o nemocného; chování při nemoci; základní pravidla při užívání léků; zdravotnická zařízení; léčení dříve a dnes
- Zdravá výživa – vhodné a nevhodné potraviny; množství konzumovaných potravin; trvanlivé potraviny a potraviny podléhající zkáze; nebezpečí nákazy z potravin (neочиštěných, špatně skladovaných, špatně upravených)
- Bezpečnost – šikana, týrání, sexuální zneužívání (co to je, komu se svěřit); brutalita a násilí (ve filmu, ve skutečném životě); ohleduplnost; rizikové chování; úrazy – ošetření drobných poranění, přivolání lékařské pomoci při vážnějších poraněních; telefonní čísla 150, 155, 158, 112; komunikace s operátory; chemické prostředky užívané v domácnosti a bezpečná manipulace s nimi; tabák, alkohol, káva – běžné drogy a jejich nebezpečí; bezpečnost v dopravě v roli chodce, cyklisty, cestujícího v MHD, spolujezdce v autě; základní dopravní značení a pravidla
- Mimořádné události – požáry, ochrana před požáry; situace hromadného ohrožení; evakuace budovy

5.4.2 Přírodověda

Ročník: 4. – 5.

Období: 2. období

Časové vymezení: 4. roč. – 2 hodiny
5. roč. – 2 hodiny

Organizační vymezení:

- a) řádné dopolední vyučovací hodiny
- b) vycházky do přírody, exkurze, besedy, školy v přírodě, výlety
- c) projektové dny
- d) školní zájmová činnost

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Přírodověda jako syntetický předmět se opírá o vybrané poznatky z různých přírodovědných oborů. Svým pojetím je zaměřena na to, aby žáci získávali takové vědomosti a dovednosti a rozvíjeli ty schopnosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka, svět a prostředí, ve kterém pracuje a žije. Spojování vlastních zkušeností s osvojenými poznatky a dovednostmi umožňuje žákům vytvářet ve vyučování dostatek příležitostí k tomu, aby: získávali základní vědomosti o Zemi, člověku a technice, poznávali základ. jevy a vztahy v přírodě, poznávali souvislosti mezi organizmy, mezi organizmy a prostředím, mezi člověkem a ostatní biosférou, rozvíjeli schopnosti pomocí učitele samostatně poznávat, pozorovat a zkoumat přírodu a dle svých možností a schopností řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy, utvářeli si kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života a k ochraně živ. prostředí jako celku.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti vede žáky k utváření a rozvoji klíčových kompetencí tím, že vede žáka k: vytváření základ. pracovních návyků, osvojování pravidel slušného chování a vytváření pozitivních mezilidských vztahů, rozvoj myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby, pozorování, pojmenování a porovnávání poznatků a zkušeností, upevňování hygienických návyků a zdravého životního stylu, hledání potřebných informací a jejich užití v běžném životě.

Výchovné a vzdělávací strategie v přírodovědě:

Kompetence k učení

- Poskytujeme žákům dostatek podnětů k vyhledávání a třídění informací (encyklopedie, digitální zdroje aj.) a pozorování přírodních dějů (vycházky do přírody, jednoduché pokusy s rostlinami).
- Vedeme žáky ke schopnosti výstižně pojmenovávat věci a děje týkající se člověka a přírody.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním praktických experimentů z oblasti přírody vedeme žáky k formulování vlastních postřehů a myšlenek, k rozvoji vzájemné komunikace i k respektování názorů jiných.
- Předkládáním obrazových materiálů, modelů a různých textů materiálů motivujeme žáky k porozumění vývoje člověka i konkrétním dějům v přírodě.
- vedeme žáky k vzájemné komunikaci nad konkrétními problémy

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky ke spolupráci a umění domluvit se na společném řešení.

- Předkládáme k řešení problémové úlohy z oblasti přírody, a tím rozvíjíme u žáků logické a tvůrčí myšlení
- Zadáváním úkolů v modelových situacích učíme žáky jednat a rozhodovat se v krizových situacích (ošetření úrazů, komunikace se ZIS atd.).

Kompetence občanské

- Osobním příkladem vedeme žáky k chápání důležitosti zdravého prostředí a zdravých mezilidských vztahů a k péči o ně.
- Vhodným režimem školy vedeme žáky k podpoře zdravého životního stylu, k posilování odpovědnosti za zdraví své i jiných a ochranu životního prostředí.

Kompetence sociální a personální

- Používáme vhodné kooperační aktivity a tím posilujeme u žáků vnímání kolektivu a posilování přátelských vztahů.
- Podporujeme u žáků uvědomování si vlastní individuality a zájem o vědomou sounáležitost s lidmi, přírodou.
- Motivujeme žáky k vzájemné spolupráci, pomoci a odpovědnosti.

Kompetence pracovní

- Předkládáme žákům různé učební a pracovní pomůcky (lupa, mikroskop atd.) a vedeme je k vhodnému používání a péči o ně.
- Cíleně vedeme žáky k získání vhodných pracovních návyků v oblasti přírodních dějů a ke schopnosti využít je ve svém životě.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních zdrojů pro zvýšení zájmu o přírodní děje a prohloubení poznatků o přírodě i člověku.
- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a posilujeme vědomí výhod i rizik spojených s touto komunikací.

Začleňování průřezových témat v přírodovědě:

1. **Osobnostní a sociální výchova:** rozvoj základních dovedností dobré komunikace, utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci; uvědomování si spolupráce a pomoci; akceptace různých typů lidí, názorů či řešení problémů různými způsoby; primární prevenci sociálně patologických jevů (skupinová práce, hledání informací, projektové dny, volnočasové aktivity)
2. **Enviromentální výchova:** modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí pro život; prostředí a trvale udržitelný rozvoj; aktivita, tvořivost, tolerance, vstřícnost ve vztahu k prostředí; odpovědnost ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů; angažovanost při řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí; utváření vnímavého a citlivého vztahu k přírodě a k přírodnímu a kulturnímu dědictví

Témata:

- a) ekosystémy – náš les, pole, rybník, chráněné území, kulturní krajina, vodní zdroje, krajinná ekologie atd.

- b) základní podmínky života – ochrana vody, ovzduší, půdy, energie a hospodaření s ní, přírodní zdroje a hospodaření s nimi, ekologické desatero, vliv prostředí na zdraví člověka
 - c) lidské aktivity a problémy živ. prostředí – ekologické zemědělství, globalizace, doprava; odpadové hospodářství; sběr druhotných surovin; akce na růst ekologického vědomí (např. Den životního prostředí OSN, Den Země atd.) – forma besedy, exkurze, vycházky, výlety, ozdravné pobyty, projekty
 - d) akce na připomenutí Vánoc, Velikonoc, Dne otevřených dveří; na podporu zdravého životního stylu – vhodná strava, nekuřáctví atp.
3. Výchova demokratického občana: aktivní postoj při obhajování a dodržování lidských práv a svobod; pochopení významu řádu, pravidel a zákonů ve společnosti; prohlubování aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování; respektování minoritních skupin obyvatel, kulturních či etnických odlišností
 4. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: rozvíjí základní vědomosti o porozumění soc. a kulturních odlišností mezi národy; zvyky a tradice evropských národů (odlišnosti stravovacích zvyklostí apod.)
 5. Multikulturní výchova: dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti; prevence vzniku xenofobie; rovnocennost všech etnických skupin a kultur; základní principy slušného chování
 6. Mediální výchova: užívání médií jako zdroje informací pro školu i pro kvalitní zábavu a volnočasové aktivity; komunikační schopnosti při práci v týmu a při veřejném vystupování; informace v různých druzích médií (v encyklopediích, TV, internetu atd.); tvorba samostatného mediálního sdělení (např. referát)

Přírodověda – očekávané výstupy (2. období)

Poznámka: Výstupy a učivo, které jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou, jsou součástí redukce obsahu RVP (leden 2021) a již se nevyučují. V našem ŠVP byly ponechány pouze z důvodu eventuálního zařazení jako rozvíjející učivo pouze informativně pro obzvláště nadané žáky (pokud budou zařazeny).

Rozmanitost přírody:

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech

- prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

Člověk a jeho zdraví:

- využívá poznatků o lidském těle *k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav* a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události prokáže schopnost se účinně chránit
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Přírodověda – učivo:

4. a 5. ročník

Rozmanitost přírody:

- Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny skupenství, vlastnosti látek, porovnávání látek, měření veličin
- Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení a proudění vzduchu, význam pro život
- Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětvávání, vznik půdy a její význam
- Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období
- Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa (rostlin a živočichů), jednoduše popsat stavbu těla nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

- Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; počasí a podnebí
- Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organizmy, základní společenstva
- Ochrana přírody – odpovědnost lidí, tvorba a ochrana životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
- Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
- Energie v životním prostředí – využívání energie člověkem, el. energie, ekologické energie z obnovitelných zdrojů (větrná, vodní, solární)

Člověk a jeho zdraví:

- Lidské tělo – životní potřeby a projevy; základní stavba těla a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou; změny v dospívání; základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- Péče o zdraví – zdravý životní styl; denní režim, správná výživa; výběr a způsoby uchovávání potravin; pitný režim, pohybový režim, přenosné a nepřenosné nemoci; drobné úrazy a poranění; ochrana před úrazem; první pomoc při drobných i závažnějších poraněních; prevence nemocí a úrazů, tělesná a duševní hygiena
- Návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky; odmítání návykových látek; hrací automaty a počítače, závislost; stres a jeho rizika, reklamní vlivy
- Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí; označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, předcházení nebezpečným situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), dopravní značky, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích
- Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického nebo duševního zdraví– služby odborné pomoci; správný způsob volání na tísňovou linku
- Mimořádné události a rizika s nimi spojená – situace hromadného ohrožení; postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny, ochrana); integrovaný záchranný systém
- Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství; osobní vztahy; etická stránka vztahů a sexuality; HIV/AIDS (cesty přenosu)

5.4.3 Vlastivěda

Ročník: 4. – 5.

Období: 2. období

Časové vymezení: 4. roč. – 2 hodiny

5. roč. – 2 hodiny

Organizační vymezení:

- a) řádné dopolední vyučovací hodiny
- b) exkurze, besedy, kulturní akce
- c) projektové dny
- d) školní zájmová činnost

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vlastivěda je syntetický vyučovací předmět, který navazuje na obsah prvouky a rozvíjí u žáků vybrané poznatky a dovednosti z různých společenských oblastí. Svým pojetím je zaměřena na to, aby žáci získávali vědomosti a dovednosti, které jim umožní aktivně poznávat a prohlubovat vztahy v rodině, ve škole, mezi lidmi, získávat informace z oblasti kultury a ochrany kulturních památek. Seznamuje žáky s nejdůležitějšími událostmi a postavami dějin našeho národa. Uvádí je do základů organizace státu i jeho právního uspořádání. Důraz je kladen na poznání práv a povinností dítěte a občana. Vlastivěda se zaměřuje se i na zvládnutí základů finanční gramotnosti – na poznání hodnoty věcí, zacházení s penězi atd. Vytvářením dostateku příležitostí k tomu, aby žáci spojovali vlastní zkušenosti s osvojenými poznatky a dovednostmi umožňujeme žákům uplatňovat je v běžném praktickém životě.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti vede žáky k utváření a rozvoji klíčových kompetencí tím, že vede žáka k: vytváření základních pracovních návyků, osvojování pravidel slušného chování, ohleduplnosti, tolerance, respektu k druhým a vytváření pozitivních mezilidských vztahů i obezřetnosti při jednání s cizími lidmi, rozvoj myšlení a vyjadřování, pozorování, pojmenování a porovnávání poznatků a zkušeností, řešení praktických problémů, hledání potřebných informací a jejich užití v běžném životě.

Výchovné a vzdělávací strategie ve vlastivědě:

Kompetence k učení

- Poskytujeme žákům dostatek podnětů k vyhledávání a třídění informací (encyklopedie, digitální zdroje aj.) a pozorování společenských dějů (knihy, mapy, schémata, návštěvy kulturních památek).
- Vedeme žáky ke schopnosti výstižně pojmenovávat věci a děje týkající se dějů ve společnosti a vztahů mezi lidmi.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním praktických příkladů z oblasti společenských dějů vedeme žáky k formulování vlastních postřehů a myšlenek, k rozvoji vzájemné komunikace i k respektování názorů jiných.
- Předkládáním obrazových materiálů, modelů a různých textů materiálů motivujeme žáky k porozumění jednání člověka, vztahů mezi lidmi, hospodaření s financemi atd.
- Vedeme žáky k vzájemné komunikaci nad konkrétními problémy v rodině a ve společnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky ke spolupráci a umění domluvit se na společném řešení konkrétních problémů.
- Předkládáme k řešení problémové úlohy z oblasti společenských vztahů a dějů, a tím rozvíjíme u žáků logické a tvůrčí myšlení.
- Zadáváním úkolů v modelových situacích učíme žáky jednat a rozhodovat se v krizových situacích (požáry, mimořádné události, havárie, evakuace).

Kompetence občanské

- Osobním příkladem vedeme žáky k chápání důležitosti mezilidských vztahů a k péči o ně.
- Vhodným režimem školy vedeme žáky k podpoře ohleduplnosti, tolerance, respektu k druhým, k odpovědnosti za své jednání.

Kompetence sociální a personální

- Používáme vhodné kooperační aktivity a tím posilujeme u žáků vnímání kolektivu a posilování přátelských vztahů.
- Podporujeme u žáků uvědomování si vlastní individuality a zájem o vědomou sounáležitost s lidmi.
- Motivujeme žáky k vzájemné spolupráci, pomoci.

Kompetence pracovní

- Cíleně vedeme žáky k získání vhodných pracovních návyků v oblasti společenských dějů a ke schopnosti využít je ve svém životě.
- Rozvíjíme u žáků schopnost porozumět financím a bezpečně se pohybovat ve světě nabídky a poptávky, včetně nákupů prostřednictvím digitálních obchodů.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních zdrojů pro zvýšení zájmu o společenské děje a k prohloubení poznatků o člověku a společnosti.
- Vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a posilujeme vědomí výhod i rizik spojených s touto komunikací.

Začlenění průřezových témat ve vlastivědě:

1. Osobnostní a soc. výchova: poznávání spolužáků a lidí ve škole; mezilidské vztahy v kolektivu; komunikace a kooperace
2. Výchova demokratického občana: státní symboly a tradice; státní svátky, významné dny; přijímání kultury národnostních menšin; přijímání odpovědnosti za své postoje
3. Výchova k myšlení evropských souvislostech: poznávání evropských národů a jejich kulturních tradic
4. Mediální výchova: vyhledávání informací k daným tématům; učebnice, encyklopedie, internet

Vlastivěda – očekávané výstupy (2. období)

Poznámka: Výstupy a učivo, které jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou, jsou součástí redukce obsahu RVP (leden 2021) a již se nevyučují. V našem ŠVP byly ponechány pouze z důvodu eventuálního zařazení jako

rozvíjející učivo pouze informativně pro obzvláště nadané žáky (pokud budou zařazeny).

Místo, kde žijeme:

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle ní
- řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
- určí a vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam
- porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích
a zprostředkuje ostatním zkušenosti a zážitky z vlastních cest

Lidé kolem nás:

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci
- *rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném řešení*
- rozpozná jednání a chování, která se nemohou tolerovat, *porušují základní lidská práva a demokratické principy*
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- *poukazuje v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a problémy, navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce*

Lidé a čas:

- pracuje s časovými údaji a využívá těchto k pochopení vztahů mezi ději a jevy
- využívá *archívů*, knihoven a sbírek muzeí a galerií pro pochopení minulosti; *zdůvodní význam chráněných přírodních a kulturních památek*
- *rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti (s využitím regionálních specifik)*
- srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na našem území minulosti a současnosti (využití regionálních specifik)
- *objasní historické důvody státních svátků a významných dnů*

Vlastivěda – učivo

4. ročník

Místo, kde žijeme:

- Obec, místní krajina – poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť
- Okolní krajina (místní oblast region) – zemský povrch, vodstvo, druhy půd, rostlinstvo a živočichové, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a světové strany
- Regiony ČR – vybrané oblasti ČR, *surovinové zdroje, výroba, služby a obchod*
- Naše vlast – krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, *armáda ČR*
- Evropa a svět – Česká republika na mapě Evropy, sousední státy, významné evropské státy a města, střediska cestovního ruchu, kontinenty, *oblasti cestovního ruchu na území sousedních států České republiky, vzájemné vztahy mezi ČR a sousedy*
- Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

Lidé kolem nás:

- Rodina – postavení jedince ve společnosti
- soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace mezi lidmi
- chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie
- právo a spravedlnost, základní lidská práva a povinnosti žáků školy

Lidé a čas:

- Orientace v čase
- Současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života
- Regionální památky, péče o památky
- Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a domova
- Nejstarší osídlení naší vlasti, život Slovanů, Staré pověsti české
- První státní útvary na našem území, Velká Morava, počátky křesťanství, Cyril a Metoděj, Svatý Václav, počátek českého království
- Český přemyslovský stát
- Český stát za vlády Karla IV.
- Doba husitská, život v době Jiřího z Poděbrad
- České země, období habsburské monarchie

5. ročník

Místo, kde žijeme:

- Domov, vlast, národ, vlastenectví

- Soužití národů a národností v jedné zemi
- Národnostní menšiny
- Státní instituce – pojmy: prezident, parlament, poslanec, vláda, ministr, premiér, volby
- Oblasti České republiky – Praha a vybrané oblasti, zeměpisná tvářnost, přírodní podmínky, významná místa a památky
- Významná města – průmyslová, zemědělská, rekreační a kulturní střediska
- Stav životního prostředí v České republice

Lidé kolem nás:

- Právo a spravedlnost – protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví a duševních hodnot (velmi zjednodušeně)
- Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze
- *Kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura*
- Základní globální problémy – sociální problémy, problémy konzumní společnosti, rasové problémy a problémy přírodního prostředí

Lidé a čas:

Dějiny jako časový sled událostí

- Národní obrození, jeho představitelé
- České země ve druhé polovině 19. století
- 1. světová válka, vznik Československé republiky, nástin hospodářského, společenského, politického a kulturního života, významné osobnosti
- 2. světová válka, zánik Československé republiky, české země v období nacistické okupace, obnovení republiky
- Československá republika – poválečná léta, období totality, obnova demokratického vývoje
- Vznik a rozpad České a Slovenské republiky – vznik České republiky
- Současnost České republiky

Rozšiřující učivo (4. – 5. ročník)

- *rozlišení územního a správního celku – obce, města, regionu*
- *správní orgány – obecné, městské, státní*
- *významné osobnosti současného regionu*
- *vlastenectví, národní hrdost*
- *znaky naší země a českých měst*
- *jazyková, kulturní a historická odlišnost a svébytnost národů a národností na území ČR*
- *nejdůležitější politické strany*

5.5 Vzdělávací oblast: Umění a kultura

5.5.1 Hudební výchova

Ročník: 1. – 5.

Období: 1. období: 1. – 3. ročník

2. období: 4. – 5. ročník

Časové vymezení: 1. roč. – 1 hodina

2. roč. – 1 hodina

3. roč. – 1 hodina

4. roč. – 1 hodina

5. roč. – 1 hodina

Organizační vymezení:

- a) řádné dopolední vyučovací hodiny, projektové dny
- b) odpolední hodiny – školní zájmová činnost

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svěbytného prostředku komunikace.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující, rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jenž se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Obsahem *vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *poslechových činností* je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výchovné a vzdělávací strategie v hudební výchově:

Kompetence k učení

- Osvojováním písní a písňových textů vedeme žáky k rozvoji jejich textové a hudební paměti.

- Vedeme žáky jsou vedeni ke správnému zacházení s hlasem a některými hudebními nástroji.
- Vedeme žáky k používání adekvátních hudebních pojmů a ke zvládnutí základního notového zápisu

Kompetence k řešení problémů

- Ponecháváme žákům dostatek času, aby se domluvili na společném řešení zadaného hudebního problému.
- Umožňujeme žákům improvizovat pohybem na dané hudební téma (melodii, rytmus).

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům slovně i pohybem vyjádřit své pocity z hudebního díla
- Vedeme žáky k vzájemné diskusi o společné hudební produkci a o výsledku své společné interpretace díla (písňe, tance, hře na nástroje).

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme situace, ve nichž žáci poslouchají a hodnotí své výkony nebo výkony svých spolužáků (s korekcí a dohledem učitele); vedeme je k vzájemnému respektu při individuálním způsobu reprodukce hudebního motivu.
- Umožňujeme žákům předvést vlastní produkci před veřejností, a tím získávat sebevědomí a pocit sounáležitosti se spolužáky.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky s národní hymnou a dalšími významnými hudebními díly naší kultury a rozvíjíme tak jejich pocit vlastenectví.
- Vedeme žáky k respektování individuality hudebního projevu každého spolužáka.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k odpovědnému zacházení s vlastními i školními hudebními nástroji.

Kompetence digitální

- Seznamujeme žáky s elektronickou hudbou i s různými aplikacemi, které umožňují vytváření melodií v počítačích.

Začleňování průřezových témat v hudební výchově:

1. Osobnostní a soc. výchova: poznávání spolužáků a lidí ve škole; mezilidské vztahy v kolektivu; komunikace, kooperace
2. Enviromentální výchova: roční období; Vánoce, Velikonoce, Den matek, vznik ČR; představení pro rodiče a veřejnost
3. Výchova demokratického občana: přijímání hudby minorit; přijímání odpovědnosti za své postoje
4. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: poznávání evropské a světové hudby
5. Multikulturní výchova: poznávání kulturních tradic (regionálních i jiných národů); prezentace získaných muzikálních dovedností

6. Mediální výchova: vyhledávání informací k probíraným tématům (hudební nauka, hudební skladatelé) – učebnice, encyklopedie, internet; obsluha CD přehrávače, počítačové hry

Hudební výchova – očekávané výstupy (1. období)

Poznámka: Výstupy a učivo, které jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou, jsou součástí redukce obsahu RVP (leden 2021) a již se nevyučují. V našem ŠVP byly ponechány pouze z důvodu eventuálního zařazení jako rozvíjející učivo pouze informativně pro obzvláště nadané žáky (pokud vůbec budou zařazeny).

- zpívá v jednohlase
- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu (pohybem vyjadřuje rytmus, tempo, dynamiku)
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů (tempo, dynamiku v proudu znějící hudby)
- rozpoznává základní hudební nástroje v proudu znějící hudby

Hudební výchova – učivo:

1. ročník

Vokální činnosti (práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu, posilování správných pěveckých návyků)

- Správné dýchání, zřetelná výslovnost, nasazení tónu, uvolněné zpívání
- Rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel

Poslechové činnosti (aktivní vnímání znějící hudby, interpretace hudby)

- Rozlišení tónů (délka, síla, barva, výška), rozlišení hlasu mluveného a zpívaného
- Rozpoznání některých hudebních nástrojů (klavír, housle, flétna, buben)
- Zpěv písní lidových i umělých

Instrumentální činnosti (hra na jednoduchý hudební nástroj, jejich využití při reprodukci i produkci)

- Doprovod na jednoduché rytmické nástroje (Orffovské nástroje)

Hudebně pohybové činnosti (ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest)

- Správné držení těla
- Jednoduché taneční hry
- Rytmizovaná chůze

2. ročník

Vokální činnosti

- Hospodárné dýchání, správný pěvecký postoj, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání, dodržování rytmu
- Grafické vyjádření – notová osnova, houslový klíč, noty (nota celá, půlová, čtvrt'ová)

Poslechové činnosti

- Lidové a umělé písně
- Poznávání dalších hudebních nástrojů (klarinet, činel, trombón)
- Skladby dle výběru učitele přiměřené k věku žáků
- Vzestupná a sestupná melodie
- Rozlišování tempa (pomalé, rychlé)

Instrumentální činnosti

- Jednoduchý doprovod na rytmické nástroje

Hudebně pohybové činnosti

- Procvičování již osvojené pohybové činnosti, pohybové hry se zpěvem a hudbou, osvojení poskoku, přeměnného kroku

3. ročník

Vokální činnosti

- Prohlubování osvojených činností z předešlých ročníků (dýchání, výslovnost, uvolněný zpěv), hlasová hygiena
- Zpěv po předešlé, včasný nástup, respektování pomlky
- Osvojování pěveckého dělení slov
- Zpěv hymny ČR
- Grafické vyjádření – nota osminová, pomlky, názvy not (c1 – h1)

Poslechové činnosti

- Poznávání hudby zábavné, slavnostní
- Skladby B. Smetany, W. A. Mozarta
- Zdokonalování se v poznávání hudebních nástrojů (klarinet, lesní roh, fagot, příčná a zobcová flétna)

Instrumentální činnosti

- Zdokonalování doprovodů na rytmické nástroje
- Takt, taktování dvoudobého taktu

Hudebně pohybové činnosti

- Chůze ve dvoudobém rytmu
- Vyjádření hudební nálady, jednoduchá pohybová improvizace

Hudební výchova – očekávané výstupy (2. období)

Poznámka: Výstupy a učivo, které jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou, jsou součástí redukce obsahu RVP (leden 2021) a již se nevyučují. V našem ŠVP byly ponechány pouze z důvodu eventuálního zařazení jako rozvíjející učivo pouze informativně pro obzvláště nadané žáky (pokud vůbec budou zařazeny).

- zpívá v jednohlase či dvojhlasu v durových či mollových tóninách; využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- reaguje na předebru, mezihru a dohru, *vytváří je v rámci svých individuálních dispozic, popřípadě vytváří elementární hudební improvizace*
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
- na základě individuálních schopností a dovedností ztvárňuje hudbu pohybem i s využitím tanečních kroků; na základě svých schopností vytváří pohybové improvizace

Hudební výchova – učivo

4. ročník

Vokální činnosti

- **Pěvecký a mluvní projev**
Zdokonalování pěveckých dovedností (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamika zpěvu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **Hudební rytmus** – písně ve 2/4, 3/4 taktu
- **Vokální improvizace, intonace** – hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď apod.)
- **Záznam vokální hudby** – nota jako grafický znak pro tón, jednoduchý notový zápis

Poslechové činnosti

- Zdokonalování se v rozpoznávání hudebních nástrojů (píkola, hoboj, saxofon, harfa)
- Kvality tónů – délka, síla, barva, výška, vztahy mezi tóny (akord, souzvuk)
- Rozlišení zpěvu sólového, mužského a ženského sborového zpěvu
- Hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, barva, kontrast, gradace, melodie vzestupná a sestupná, metrické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu
- Poslech skladeb B. Smetany, A. Dvořáka, A. Vivaldiho. Epizody z jejich života

Instrumentální činnosti

- **Hra na hudební nástroj** – reprodukce motivů a jednoduchých skladbiček na nástroje Orffova souboru, příp. zobcových fléten, keyboardu, kytary, pianina
- **Rytmizace, melodizace, hudeb. improvizace** – tvorba předeher, meziher, doher, hudeb. hry, jednodílná písňová forma (a-b)
- **Záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis jednoduchého motivu

Hudebně pohybové činnosti

- **Taktování** dvou a třídobého taktu, taneční hry se zpěvem, jednoduché lid. tance (pochod, polka, mazurka)
- **Pohybový doprovod hudby** (dvoudobý a třídobý takt, taneční hry), pantomima, pohybová improvizace
- Orientace v prostoru (utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů)

5. ročník

Vokální činnosti

- Upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících, hlasová hygiena
- Počátky dvojhlasu (na základě dispozic žáků) – kánon, lidový dvojhlas
- Záznam vokální hudby – notopis (stupnice C dur)
- Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu

Poslechové činnosti

- Poznávání hudebních nástrojů (harfa, varhany atd.)
- Vyjádření charakteru hudby a emocionálního prožitku z jejího poslechu pohybem i slovem
- Rozlišování hudby polyfonní a homofonní
- Rozlišení – kapela, orchestr, symfonický orchestr, menší hudební seskupení, pojmy dirigent, sbormistr, sólista, sborista
- Hudební styly a žánry – ukázky (hudba pochodová, taneční, ukolébavka apod.)

- Poslech skladeb L. Janáčka, L. van Beethovena, J. S. Bacha, W. A. Mozarta
- Hudebně výrazové prostředky – hudba vokální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, zvukomalba, metrické, rytmické a dynamické změny v hudebním proudu
- Hudební formy (malá písňová forma, rondo, variace)

Instrumentální činnosti

- Hudební doprovod jednotlivých částí i celých písní (v dur i moll) na jednoduché *hudební* nástroje z Orffovského instrumentáře
- Taktování na čtyřdobý takt
- Rytmizace, melodizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher, doher, hudeb. hry, jednodílná písňová forma (a-b)

Hudebně pohybové činnosti

- Pohybové vyjádření charakteru poslouchané hudby, pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- Moderní a společenský tanec (ukázky)
- Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, tří a čtyřdobý takt
- Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů *prováděných* při tanci či pohybových hrách

5.5.2 Výtvarná výchova

Ročník: 1. – 5.

Období: 1. období: 1. – 3. ročník

2. období: 4. – 5. ročník

Časové vymezení: 1. roč. – 1 hodina

2. roč. – 1 hodina

3. roč. – 1 hodina

4. roč. – 2 hodina

5. roč. – 2 hodina

Organizační vymezení:

- a) Řádné dopolední vyučovací hodiny
- b) Projektové dny
- c) Odpolední hodiny – školní zájmová činnost

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat důležité součásti lidské existence – umění a kulturu. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nástrojem poznávání.

V základním vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – vnímání a tvorbě. Zde se mohou uplatnit – vlastní citění, myšlení, prožívání, představivost a intuice.

Obsahem rozvíjení *smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat realitu a fantazii.

Obsahem *uplatnění subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě.

Obsahem *ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti umožňující žákovi utváření obsahu vizuálně obrazových vyjádření a hledání nových možností pro vlastní tvorbu.

Výchovné a vzdělávací strategie ve výtvarné výchově:

Kompetence k učení

- Adekvátně věku ponecháváme žákům možnost vybírat si vhodné způsoby své výtvarné práce.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání vizuálních předloh a materiálu pro svou tvorbu.
- Vedeme žáky k používání adekvátních odborných výtvarných pojmů, výtvarných technik a symbolů a k hledání vazeb mezi různými společenskými a přírodními jevy a výtvarným projevem (v různé době).

Kompetence k řešení problémů

- Umožňujeme žákům hledat vlastní řešení výtvarného problému.
- Připravujeme žáky na zdůvodňování výběru techniky a obhájení (vysvětlení) svého výtvarného díla.
- Umožňujeme žákům zpracovávat jednoho tématu více technikami a porovnání.

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům prostřednictvím výtvarného díla svobodně vyjadřovat myšlenky, potřeby, názory.
- Vedeme žáky k prezentaci své práce, ke srozumitelnému vyjádření svých myšlenek i porozumění dílům svých spolužáků.

Kompetence sociální a personální

- Seznamujeme žáky s individuální i skupinovou prací, vedeme je k pomoci určit role ve skupině, vést řízenou diskusi ve skupině, která umožňuje respektovat jejich názor.
- Umožňujeme žákům podílet se na vzájemném hodnocení svých prací.
- Zadávaním práce přiměřené schopnostem žáků umožňujeme dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky s národními kulturními památkami a uměleckými projevy na území ČR.
- Vedeme žáky k respektování individuality výtvarného projevu každého spolužáka.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování bezpečnosti práce s výtvarnými materiály a pomůckami.

- Ukazujeme žákům, jak vybírat, připravovat a čistit materiál a pomůcky.

Kompetence digitální

- Upozorňujeme žáky na digitální aplikace, které umožňují jiné možnosti rozvoje výtvarných prostředků a vizuálních obrazů.

Začleňování průřezových témat ve výtvarné výchově:

1. Osobnostní a sociální výchova: poznávání spolužáků ve škole; poznávání ostatních lidí ve škole; mezilidské vztahy v kolektivu; komunikace a spolupráce
2. Enviromentální výchova: roční období; lidové zvyky; státní svátky
3. Výchova demokratického občana: odpovědnost za své postoje; kultura jiných etnik, národů
4. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: poznávání evropské a světové výtvarné výchovy
5. Multikulturní výchova: poznávání kulturních tradic jiných národů; poznávání kulturních tradic jiných regionů
6. Mediální výchova: vyhledávání a získávání informací (encyklopedie, učebnice, internet aj.)

Výtvarná výchova – očekávané výstupy (1. období)

Poznámka: Výstupy a učivo, které jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou, jsou součástí redukce obsahu RVP (leden 2021) a již se nevyučují. V našem ŠVP byly ponechány pouze z důvodu eventuálního zařazení jako rozvíjející učivo pouze informativně pro obzvláště nadané žáky (pokud budou zařazeny).

- rozpoznává a pojmenovává prvky obrazného vyjadřování (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje vlastní zkušenosti; uplatňuje v ploše i prostoru linie, tvary, objemy, barvy, objekty a jejich kombinace
- vnímá události různými smysly a vyjadřuje rozdíly a pro vyjádření volí vhodné prostředky

Výtvarná výchova – učivo

1.ročník

Rozvíjení smyslové citlivosti

- Linie, tvary, objemy, barevnou kvalitu, textur, jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) a jejich kombinace a proměny v ploše a prostoru
- Podobnost tvarů, kontrasty

- Vyjádření vizuálně obrazná na základě hmatových, sluchových, čichových a chuťových podnětů
- Poznávání kvality barev
- Modelování
- Keramika
- Pozorování přírodních útvarů, vycházky-živá a neživá příroda
- Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

Uplatňování subjektivity

- Prostředky pro vyjádření pocitů, nálad, emocí, představ, pohyb těla, jeho umístění v prostoru
- Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, ilustrace, volná malba, sochařství, plastika, komiks, fotografie, reklama

2. ročník

- Poznávání různých druhů linií
- Rozvíjení citu pro prostor
- Řešení plochy
- Funkce ilustrace-seznamování s ilustrací (literární výchova)
- Hračky, loutky
- Modelování, keramika
- Pozorování tvarů užitkových předmětů

3. ročník

- Aktivní práce s ilustrací (Lada, Trnka, Čapek, Švejdová, Born, Smetana, Zmatlíková)
- Různé druhy výtvarného umění: malby, grafika, kresba, sochařství
- Kombinované techniky: koláž, tiskátka, linoryt
- Návštěva galerií a výstav
- Rozvíjení smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí

Výtvarná výchova – očekávané výstupy (2. období)

Poznámka: Výstupy a učivo, které jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou, jsou součástí redukce obsahu RVP (leden 2021) a již se nevyučují. V našem ŠVP byly ponechány pouze z důvodu eventuálního zařazení jako rozvíjející učivo pouze informativně pro obzvláště nadané žáky (pokud budou zařazeny).

- ve vlastní tvůrčí činnosti rozpozná prvky vizuálně obrazného vyjádření a porovnává je na základě vztahů

- *užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření ve vztahu k celku*
- *při výtvarném vyjadřování se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností a zážitků*
- *nalézá prostředky pro obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání*
- *uplatňuje osobitost svého vnímání při realizaci obrazného vyjádření; pro vyjádření svobodně volí a kombinuje prostředky*
- *porovnává různé interpretace obrazného vyjádření*
- *nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil*

Výtvarná výchova – učivo

4. ročník

- Volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti
- Vyjádření dějového celku (seriál, komiks)
- Výtvarné vyjádření věci (zařízení bytu, bytová kultura)
- Rozvíjení prostorového vidění (geometrické tvary)
- Vyjádření proporcí lidské postavy – hlavy
- Návštěvy regionálních muzeí
- Kompozice plochy
- Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

5. ročník

- Různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti (figura, portrét, krajina, zátiší)
- Sochařství, keramika, design a estetická úroveň předmětů denní potřeby
- Lidové umění
- Písmo (jeho komunikativní a estetická funkce)
- Návštěvy galerií, výstav
- Besedy k daným tématům
- Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

5.6 Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

5.6.1 Pracovní činnosti

Ročník: 1. – 5.

Období: 1. období: 1. – 3. ročník

2. období: 4. – 5. ročník

Časové vymezení:

- 1. roč. – 1 hodina
- 2. roč. – 1 hodina
- 3. roč. – 1 hodina
- 4. roč. – 1 hodina
- 5. roč. – 1 hodina

Organizační vymezení:

- a) Řádné dopolední vyučovací hodiny
- b) Projektové dny

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět pracovní činnosti vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytvoření životní a profesní orientace. Tento předmět se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje ostatní vyučovací předměty o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Je založen na tvůrčí spolupráci žáků. Koncepce vychází z konkrétních životních situací, ve kterých přicházejí žáci do kontaktu s lidskou činností.

Na prvním stupni je tato oblast rozdělena na čtyři tematické okruhy:

- 1. Práce s drobným materiálem
- 2. Konstrukční činnosti
- 3. Pěstitelské práce
- 4. Příprava pokrmů

Výchovné a vzdělávací strategie v pracovních činnostech:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vhodným pracovním postupům a k porozumění různým informacím v pracovních nákresech a návodech.

Kompetence k řešení problémů

- Nabízíme žákům různé pracovní činnosti, které vyžadují poznání problému, jeho pochopení a řešení; vedeme je k hledání vlastních originálních postupů (pokud jsou reálné).
- Vedeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným nezdarem a práci dokončovali, případně zkusili znovu (lépe).

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům dohadovat se o vhodném postupu práce, radit si, naslouchat názorům jiných, spolupracovat, pomáhat si
- vedeme žáky k formulování svých pracovních návrhů (postupů), k jejich obhájení.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci, k vytváření společných pravidel práce v týmu a jejich dodržování.
- Dbáme na utváření příjemné a bezpečné pracovní atmosféry.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uznání a ocenění práce druhých.
- Realizujeme různé akce, při nich žáci poznávají kulturní a historické bohatství a práci našich předků i současníků.
- V modelových situacích posilujeme dovednost poskytnout pomoc při úrazu.

Kompetence pracovní

- Dbáme na dodržování hygieny, bezpečnosti a pořádku při práci.
- Zaměřujeme činnosti na rozvoj praktických dovedností využitelných v životě.

Kompetence digitální

- Nabízíme žákům digitální zdroje s návody na různé tvůrčí činnosti, činnosti související s ochranou přírody atd., které by mohli využít ve svém osobním volnu.

Začleňování průřezových témat v pracovních činnostech:

1. Osobnostní a sociální výchova: mezilidské vztahy v kolektivu; vzájemná komunikace, spolupráce
2. Enviromentální výchova: roční období; Vánoce, Velikonoce, státní svátky; besídky pro rodiče a veřejnost
3. Výchova demokratického občana: odpovědnost za své postoje; pochopení významu řádu, pravidel a zákonů
4. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: chápání práce jako příležitosti k sebeuplatnění a rozvoje podnikatelského myšlení
5. Multikulturní výchova: poznávání kulturních tradic jiných národů; poznávání kulturních tradic jiných regionů
6. Mediální výchova: vyhledávání a získávání informací k probíraným tématům (encyklopedie, učebnice, internet aj.)

Pracovní činnosti – očekávané výstupy (1. období)

Poznámka: Výstupy a učivo, které jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou, jsou součástí redukce obsahu RVP (leden 2021) a již se nevyučují. V našem ŠVP byly ponechány pouze z důvodu eventuálního zařazení jako rozvíjející učivo pouze informativně pro obzvláště nadané žáky (pokud budou zařazeny).

Práce s drobným materiálem:

- vytváří jednoduchými postupy předměty z různých materiálů
- pracuje podle jednoduchého slovního návodu nebo jednoduché předlohy,
- udržuje pořádek na pracovním místě

Konstrukční činnosti

- zvládá jednoduché dovednosti při práci se stavebnicemi, *montážní a demontážní práce*

Pěstitelské práce

- provádí pozorování přírody, zaznamenává a s pomocí učitele hodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny
- dodržuje zásady hygieny

Příprava pokrmů

- připraví stůl pro jednoduché stolování
- chová se podle zásad správného stolování, udržuje pořádek a čistotu při stolování, dodržuje hygienické návyky při stravování

Pracovní činnosti – učivo:

1. ročník

Práce s drobným materiálem

- Různé materiály – poznávání, pojmenování
- Stříhání, ohýbání, spojování, propichování, navlékání, svazování, lepení, hnětení, válení, překládání, odměřování; pracovní pořádek
- Jednoduché pracovní návody a předlohy
- Lidové zvyky (přímé ukázky, videa atd.)

Konstrukční činnosti

- Různé stavebnice, jednoduché návody a předlohy pro práci se stavebnicemi

Pěstitelské práce

- Pozorování rostlin
- Péče o nenáročné rostliny (sázení, zalévání) na školní zahradě (od jara 2023) a ve třídě

Příprava pokrmů

- Pravidla stolování, prostírání
- Hygienické návyky při stravování
- Příprava zdravé pomazánky ke svačině

2. ročník

Práce s drobným materiálem

- Vlastnosti materiálů – určování tvaru, barev, povrchu atd.
- Ovládání jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek

- Vystřihování jednoduchých symetrických tvarů
- Obkreslování podle šablony
- Šití předním a zadním stehem
- Návštěva regionálních muzeí – lidové zvyky

Konstrukční činnosti

- Sestavování stavebnic podle předlohy a návodu (plošné, prostorové)
- Sestavování jednoduchých modelů

Pěstitelské práce

- Pozorování rostlin
- Péče o nenáročné rostliny (sázení, zalévání) na školní zahradě (od jara 2023) a ve třídě
- pěstování některých plodin (hrách, fazole apod.)

Příprava pokrmů

- Pravidla správného stolování, úprava stolu
- Příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně

3. ročník

Práce s drobným materiálem

- Rozlišování přírodních a technických materiálů
- Skládání a vystřihování
- Sešívání předním a zadním stehem
- Ukázky techniky lidové tvorby
- Hygiena a bezpečnost práce

Konstrukční činnosti

- Vytváření vlastních plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků
- *Jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi*

Pěstitelské práce

- Pozorování rostlin
- Péče o nenáročné rostliny (sázení, zalévání) na školní zahradě (od jara 2023)
- Základní podmínky pro pěstování pokojových rostlin (půda, výživa)
- Přesazování rostlin

Příprava pokrmů

- Orientace v základním vybavení kuchyně
- Příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně
- Zásady správného stolování

Pracovní činnosti – očekávané výstupy (2. období)

Poznámka: Výstupy a učivo, které jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou, jsou součástí redukce obsahu RVP (leden 2021) a již se nevyučují. V našem ŠVP byly ponechány pouze z důvodu eventuálního zařazení jako rozvíjející učivo pouze informativně pro obzvláště nadané žáky (pokud budou zařazeny).

Práce s drobným materiálem

- vytváří přiměřenou pracovní činnosti na základě své představivosti různé výrobky z drobného materiálu
- využívá při činnostech prvky lidových tradic
- volit vhodné pracovní pomůcky a nástroje vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním stole
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- poskytne první pomoc při úrazu

Konstrukční činnosti

- provádí při práci se stavebnicí jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- poskytne první pomoc při úraze

Pěstitelské práce

- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti
- samostatně (nebo s pomocí učitele) vede pěstitelské pokusy a pozorování
- volí a používá podle druhu činností správné pomůcky, náčiní a ochranné prostředky
- pozná pěstitelský materiál
- dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny; poskytne první pomoci při úrazu

Příprava pokrmů

- orientuje se v základním vybavení kuchyně (bezpečná obsluha, základních spotřebičů)
- připraví samostatně jednoduchý pokrm (studená kuchyně)
- vybere vhodné potraviny a ví, jak je skladovat
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování;
- pomůže se slavnostním prostřením stolu (regionální tradice); ozdobí stůl (květiny, ubrousky)
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

Pracovní činnosti – učivo:

4. ročník

Práce s drobným materiálem

- Základní pracovními nástroje a jejich účelem
- Určování vlastností papíru, kartonu, textilií, drátu a dalších materiálů
- Pracovní pomůcky – funkce a využití
- Ukázky z lidové tvorby – tkaní, batikování, další zajímavé techniky

Konstrukční činnosti

- Sestavování jednoduchých modelů a konstrukčních stavebnic

Pěstitelské práce

- Ověřování podmínek života rostlin
- Okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina atd.
- Exkurze do zahradnictví
- Péče o nenáročné rostliny (sázení, zalévání) na školní zahradě (od jara 2023)
- Základní podmínky pro pěstování pokojových rostlin (půda, výživa)
- Přesazování rostlin

Příprava pokrmů

- Technika v kuchyni – pravidla bezpečnosti práce
- Jednoduchá úprava stolu, pravidla stolování, slavnostní stůl
- Příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně

5. ročník

Práce s drobným materiálem

- Vytváření návyků organizace práce
- Lidové zvyky – práce se slámou, vyřezávání, kraslice
- Textilní materiály, práce s jednoduchým střihem, drobná oprava oděvu

Konstrukční činnosti

- Montáž a demontáž; údržba jednoduchých předmětů

Pěstitelské práce

- Rostliny jedovaté, drogy, alergie
- Pěstování rostlin na zahradě (od jara 2023) a ve třídě

Příprava pokrmů

- Technika v kuchyni, její význam a historie
- Výběr, nákup a skladování potravin

- Lidové zvyky – pečení vánočních perníčků
- upevňování hygieny při práci, zdůrazňování bezpečnosti práce

5.7 Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

5.7.1 Tělesná výchova

Ročník: 1. – 5.

Období: 1. období: 1. – 3. ročník

2. období: 4. – 5. ročník

Časové vymezení: 1. roč. – 2 hodiny
 2. roč. – 2 hodiny
 3. roč. – 2 hodiny
 4. roč. – 2 hodiny
 5. roč. – 2 hodiny

Organizační vymezení:

- a) řádné dopolední vyučovací hodiny, projektové dny
- b) plavecký výcvik
- c) pohybové aktivity v režimu dne
- d) odpolední hodiny – školní zájmová činnost
- e) sportovní závody a soutěže mimo školu
- f) škola v přírodě

Charakteristika předmětu:

Tělesná výchova je hlavním zdrojem poznatků a dovedností pro pohybové využití žáků v režimu školy i mimo ni. Je nejdůležitější formou pohybového učení a pohybové kultivace žáků. V tělesné výchově si žák osvojuje nové pohybové dovednosti, využívá a učí se ovládat různé sportovní náčiní a nářadí, seznamuje se s pohybovou prevencí či nápravou jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení, rozvíjí tělesnou zdatnost a výkonnost.

Osvojené pohybové dovednosti se učí uplatňovat v různých podmínkách a zvyká si na různé sociální role. Učí se spolupráci, tvořivosti, rozhodnosti, objektivnosti, odpovědnosti, překonávání zábran. Spolupráce v tělesné výchově je postavena na vzájemném respektu a ohleduplnosti.

Vyučovací předmět umožňuje žákům poznat vlastní pohybové schopnosti, možnosti, přednosti i zdravotní a pohybové omezení, učí je rozumět jim a respektovat je. Vede žáky ke spontánním i říze pohybovým činnostem a následně k seberealizaci v oblíbené rekreační činnosti či sportu.

Důležité je propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělávání, jako je hudební výchova, estetická výchova, dopravní výchova, přírodověda, hygiena, mravní výchova aj.

Výchovné a vzdělávací strategie v tělesné výchově:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k poznávání svých pohybových předpokladů a možností.
- Nabízíme jim široké spektrum pohybových činností a způsobů motorického učení (nápodobou, podle popisu, častým opakováním atd.).
- Učíme žáky sledovat vlastní výkony a rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k řešení pohybových problémů a ke stanovování společné taktiky při činnostech týmu.
- Učíme žáky reagovat adekvátně na situace související s nesportovním chováním a řešit problémy bez konfliktů.
- Dodáváme žákům sebedůvěru a pomáháme jim při zvládání pohybových činností, které se pro ně jeví obtížné.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke zvládání základního tělocvičného názvosloví a správné reakci na povely a signály.
- Umožňujeme žákům vzájemně se při činnostech domlouvat, povzbuzovat se a diskutovat o dosažených výkonech.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k jednání v duchu fair play, k ohleduplnosti mezi chlapci a děvčaty, k respektování názorů jiných v družstvu.
- Stavíme žáky do různých rolí v družstvu a vedeme je k odpovědnosti za plnění daných úkolů.
- Uvádíme žáky do situací, kdy je třeba spolupracovat a vzájemně si pomáhat.

Kompetence občanské

- Organizací pohybového režimu ve škole vedeme žáky k podpoře aktivního pohybu během dne, k rozvoji tělesné zdatnosti, k dodržování hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách, k realizaci pohybových zájmů.
- V modelových situacích vytváříme situace, v nich mohou žáci prokázat schopnost poskytnutí první pomoci a odmítání drog a jiných škodlivin.
- Vedeme žáky k respektu k jiným a k podpoře handicapovaných žáků a žáků pohybově méně nadaných.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k základní péči o sportovní výstroj a výzbroj, o sportoviště a další prostory.

Kompetence digitální

- Učíme žáky ovládat a využívat některé digitální technologie a aplikace k měření výkonů, k orientaci v terénu, k získávání informací (krokoměry, digitální stopky, GPS atd.).

Začleňování průřezových témat v tělesné výchově:

1. Osobnostní a soc. výchova: poznávání osob ve škole; mezilidské vztahy v kolektivu; komunikace, kooperace

2. Enviromentální výchova: roční období; den Země, první jarní den; představení pro rodiče a veřejnost (hudebně pohybová výchova)
3. Výchova demokratického občana: smysl pro fair play; přijímání odpovědnosti za své postoje
4. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: sport jako prostředek dorozumění mezi národy
5. Multikulturní výchova: poznávání evropských a světových sportovců; poznávání sportovních odvětví a činností pocházejících z různých částí světa (Olympijské hry, MS aj.)
6. Mediální výchova: vyhledávání sportovních informací na internetu, v encyklopediích, v tisku apod.

Tělesná výchova – očekávané výstupy (1. období)

Poznámka: Rozvíjející výstupy a učivo jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou (pokud jsou zařazeny).

- chápe význam pravidelného pohybu a spojuje ho se zdravím,
- zapojuje se do pravidelné pohybové činnosti a využívá nabídky v režimu školy
- v souladu s individuálními předpoklady zvládá jednoduché pohybové dovednosti a snaží se o jejich zlepšení (činnosti jednotlivce i činnosti skupinové)
- spolupracovat při skupinových (týmových) pohybových činnostech a soutěžích
- reaguje na základní pokyny a povely k pohybové činnosti a její organizaci
- uplatňuje základní hygienická pravidla; dodržuje hlavní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech (zvláště v prostorách školy)
- *zapojuje se do soutěží a sportovních akcí v místě bydliště a blízkém okolí*
- dodržuje správné držení těla v různých cvičebních polohách a při pracovních činnostech

Tělesná výchova – učivo

1. ročník

Poznámka: V každém ročníku se žáci učí tělocvičné pojmy související s nově zařazovanými činnostmi. Rovněž bezpečnost a hygiena je rozvíjena v souladu s dalšími činnostmi, situacemi a novým prostředím. Platí pro všechny ročníky.

Činnosti ovlivňující zdraví

- Význam pohybu pro zdraví a vývoj organismu, pohyb jako zdravotní prevence; vhodné množství pohybu; pohybový režim (příležitosti k pohybovým činnostem ve škole i mimo ni); hygiena při Tv a jiných pohybových činnostech; základní zásady bezpečnosti při Tv (bezpečnost v šatnách, umývárkách, v tělocvičně, na hřišti při osvojovaných činnostech);

první pomoc při drobných poraněních, přivolání pomoci; bezpečné a ohleduplné chování při pohybových činnostech ve známých prostorách

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- Průpravná cvičení – protahovací a napínací cvičení; rychlostně silová cvičení; vytrvalostní cvičení; cvičení rozvíjející kloubní pohyblivost; dechová cvičení; kompenzační cvičení; korektivní cvičení korektivní; cvičení pro správné držení těla; psychomotorická cvičení; cvičení motivační a napodobivá; cvičení pro přípravu na jednotlivé druhy pohybových činností
- Pohybové hry (*podle volby vyučujícího*) – základní organizační povely; základní pravidla osvojovaných her; bezpečné chování při pohybových hrách
- Základy gymnastiky – základní cvičební polohy a postoje; gymnastické držení těla; průpravná gymnastická cvičení
Akrobacie – průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed; kotoul vpřed
průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad
Přeskok – průpravná cvičení pro nácvik odrazu z trampolínky
Kladinka – chůze s dopomocí
- Rytmičné a kondiční cvičení – vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie; základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby hlavy, rukou a nohou); rytmizovaný pohyb; nápodoba pohybem
- Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky
- Základy atletiky – průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti; zjednodušené startovací povely
Běh – rychlý běh na 20–40 m, motivovaný běh v terénu souvislý či prokládaný chůzí do 8 minut (podle úrovně žáků); základy polovysokého startu
Skok – skok z místa, z chůze, spojení odrazu s rozběhem, skok do dálky z rozběhu
Hod – hod míčkem z místa
- Turistika a pobyt v přírodě – *formou výletů v okolí naší školy*
- Plavání – ve formě kurzu na plaveckém stadionu v Kolíně pod vedením profesionálních pracovníků plavecké školy (1. a 2. ročník povinně, 3., 4., 5. ročník dobrovolně); orientace v bazénu a prostorách plaveckého stadionu; bezpečné chování v prostorách plaveckého stadionu na při plaveckém výcviku; hygienická pravidla před vstupem do bazénu a po ukončení výuky; adaptace na vodní prostředí; základní plavecké dovednosti; nácvik jednoho plaveckého stylu

Činnosti podporující pohybové učení

- Komunikace v Tv – základní pojmy spojené s pohybovými činnostmi; smluvené povely, signály, znamení; samostatná příprava pro pohybovou činnost, vhodná výstroj; pomoc při přípravě a úklidu nářadí a náčiní; informace o Tv a sportovních akcích ve škole;

2. ročník

Činnosti ovlivňující zdraví

- Poznatky a dovednosti z 1. ročníku se rozvíjí o: význam rozvoje tělesné zdatnosti; význam přípravy organismu před cvičením a uklidnění po zátěži; kompenzace jednostranného zatížení; vhodné a nevhodné prostředí pro cvičení; osobní hygiena při různých pohybových aktivitách a v různém prostředí; bezpečný pohyb a chování ve známých prostorách při nových pohybových činnostech; ošetření drobných poranění; příprava a úklid náčiní a lehčího nářadí

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- Průpravná cvičení – stejná jako v prvním ročníku, jen s vyšší náročností
- Pohybové hry (*podle volby vyučujícího*) – pravidla nových her; alespoň 5 pohybových her; využití netradičních pomůcek a hraček
- Základy gymnastiky – zpevňování a uvolňování těla; gymnastické držení těla; průpravná gymnastická cvičení; soustředění na cvičení
Akrobacie – kotoul vpřed průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad; kotoul vzad
Přeskok – skoky snožmo odrazem z trampolínky; výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu (i odrazem z trampolínky)
Kladinka – chůze; mírné podřepy na kladince; stoj na jedné (vše s dopomocí)
- Rytmičné a kondiční cvičení – soustředění na hudební a rytmický doprovod; tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem; tance založené na taneční chůzi a klusu
- Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky v nízkých polohách
- Základy atletika – průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, reakce na povel, odrazové síly, koordinace pohybu
Běh – rychlý běh na 40–50 m; motivační běh v terénu (až do 10 minut); základy nízkého startu
Skok – skok do dálky s rozběhem (odrazové pásmo široké 50 cm, 3 až 4 dvojkroky); spojení rozběhu s odrazem
Hod – hod míčkem z místa a z chůze
- Turistika a pobyt v přírodě – *formou výletů v okolí naší školy*; chůze v terénu (1. – 2. ročník do 8 km)
- Plavání – ve formě kurzu (viz poznámky v 1. ročníku): rozvíjí se o další dovednosti; zlepšování osvojovaného plaveckého stylu; skoky do vody po nohou; prvky bezpečnosti, záchrany a sebezáchrany

Činnosti podporující pohybové učení

- Poznatky a dovednosti z 1. ročníku se rozvíjí o: jednání fair play; organizace jednoduchých činností ve známém prostoru; informace o Tv akcích v obci;

ekologické chování při pohybových aktivitách v přírodě; *škodlivý vliv kouření, alkoholu a drog pro organismus*

3. ročník

Činnosti ovlivňující zdraví

Poznatky z 1. a 2. ročníku se rozvíjejí o:

- Sledování základních tělesných parametrů a jejich význam v Tv; vhodné a nevhodné pohybové činnosti; pohybový režim – délka a intenzita pohybu během dne; přivolání pomoci při poraněních

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- Průpravná cvičení – totéž co v předchozích ročnících, s vyšší náročností
- Pohybové hry – předchozí učivo je doplňováno následujícím:
Pohybové hry (*podle volby vyučujícího*) – s různým zaměřením; alespoň 10 pohybových her; spoluvytváření nových her
- Základy sportovních her – základy spolupráce při hře; základní organizace hry, utkání (losování, zahájení, skóre, skončení utkání); přihrávka jednoruč (levou, pravou), obouruč; chytání míče obouruč; přihrávka vnitřní stranou nohy (levou, pravou); tlumení míče nohou; střelba jednoruč na branku, na protihráče (vybíjená); střelba obouruč na koš; střelba vnitřním nártem na branku – levou, pravou; driblíng (na místě i v pohybu – levou, pravou); vedení míčku florbalovou hokejkou, střelba
- Základy gymnastiky – cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti; základní dopomoc při gymnastických cvičích
Akrobacie – kotoul vpřed a jeho modifikace; kotoul vzad; váha
Přeskok – průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku; přeskok 2 až 4 dílů bedny odrazem z trampolínky
Kladinka – chůze (bez dopomoci)
- Rytmičné a kondiční cvičení – Poznatky z předchozích ročníků jsou dále rozvíjeny a doplňovány o: základy estetického pohybu těla a jeho částí; základní taneční krok ve 2/4 a 3/4 taktu; pohybová improvizace podle hudby
- Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky ve stoji
- Základy atletiky – poznatky a činnosti z předchozích ročníků jsou prohlubovány a doplňovány o:
Běh – základy běžecké abecedy; rychlý běh do 50 m; motivovaný běh v terénu (10 min); nízký a polovysoký start
Skok – skok do dálky s rozběhem (z 5 dvojkroků); odraz z břevna
Hod – hod míčkem z chůze a rozběhu
- Turistika a pobyt v přírodě – *formou výletů v okolí naší školy, během pobytů na pravidelných školách v přírodě; chůze v terénu (3. ročník do 10 km)*

Činnosti podporující pohybové učení

- Pojmy (povely, signály) spojené s novými pohybovými činnostmi a prostředím; základní zdroje informací o TV a sportu (televize, rádio, časopisy, denní tisk, knihy); organizace jednoduchých soutěží; pomoc při základní údržbě náčiní a některých sportovišť; vzájemná pomoc jednání fair play; měření jednoduchých pohybových výkonů; ochrana přírody při pohybových činnostech

Tělesná výchova – očekávané výstupy (2. období)

Poznámka: Rozvíjející výstupy a učivo jsou v daném předmětu graficky odlišeny kurzivou (pokud jsou zařazeny).

- aktivně se zapojuje do pravidelné pohybové činnosti (pohybového režimu) ve škole (*i v místě bydliště*)
- projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti
- v souladu s individuálními možnostmi zvládá přiměřené pohybové dovednosti; vytváří varianty pohybových her a dokáže je i zorganizovat
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném prostředí (před, při a po cvičení); adekvátně reaguje na úraz spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybových činností druhých přiměřeně reaguje na připomínky k činnosti vlastní
- jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží; pozná přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech spolužáky a spolužačky
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy
- změří a posoudí základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Poznámka: Poslední dva výstupy si žáci osvojují při plaveckém výcviku už v 1. období.

Tělesná výchova – učivo

4. ročník a 5. ročník

Činnosti ovlivňující zdraví

- Poznatky z předchozích ročníků se doplňují a rozvíjejí o: pohybový režim (pohybová pyramida – aktivity nízké, střední, vyšší a maximální intenzity); samostatná příprava před pohybovou činností (zahřátí, protažení); rozvoj rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti, koordinace pohybu; ošetření i závažnějších poranění, přivolání pomoci (učitele, lékaře)

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- Průpravná cvičení – totéž co v předchozích ročnících, s cíleným zaměřením
- Pohybové hry – hry s různým zaměřením a náčiním; spoluvytváření nových her a pravidel; pohybová tvořivost
- Základy sportovních her – manipulace s míčem (*pálkou, hokejkou*); herní činnosti jednotlivce – pohyb s míčem a bez míče; přihrávka jednoruč, obouruč – levou, pravou (oblouk, trčení); přihrávka nohou (levou, pravou); střelba na koš jednoruč; střelba na branku; spolupráce ve hře; řešení situace jeden proti jednomu; průpravné hry; sportovní hry podle zjednodušených pravidel a na menším hřišti; utkání (*minifotbal, minibasketbal, florbal, miniházená – výběr podle podmínek*); pohyb na obranné a útočné polovině hřiště; porušení pravidel (faul); přerušení hry; trestné hody, kopy; trestné střelení; spolurozhodování; počítání skóre, pomoc při organizaci utkání
- Základy gymnastiky – dopomoc a záchrana při gymnastických cvičích; cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
Akrobacie – kotoul vpřed a vzad a jejich modifikace; váha; průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou; stoj na rukou s dopomocí; jednoduché akrobatické kombinace
Přeskok – roznožka přes kozu na šír s odrazem z můstku, trampolínky; skrčka přes kozu našír odrazem z můstku, trampolínky
Kladinka – samostatná chůze (bez dopomoci); chůze s doprovodnými pohyby paží a nohou
- Rytmičné a kondiční cvičení – základy cvičení s náčiním (šátek, míč, obruč); základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie); základní taneční krok ve 2/4 a 3/4 taktu; základy lidových tanců; držení partnerů při tanci; vzájemné chování při tanci; pohybová improvizace podle hudby
- Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky v základním držení ve stoji; základy sebeobrany
- Základy atletiky – základní atletické disciplíny; vybavení pro atletiku; části atletického hřiště, atletické náčiní
Běh – běžecká abeceda; rychlý běh do 60 m; nízký start (pokud je možnost tak i z bloků); startovací povely; technika běhu; vytrvalý běh na dráze (800 – 1000 m); vysoký start; motivovaný běh v terénu (do 12 – 15 min); štafetové běhy (*předávka bez kolíku pouze dotykem, předávka s kolíkem*)
Skok – skok do dálky s rozběhem (5 – 7 dvojkroků); rozměření rozběhu; odraz z břevna (bez přešlapu); skok do výšky skrčný; střížný; *flop* (z rozběhu)
Hod – hod míčkem s rozběhem; spojování rozběhu s odhodem; technika hodů

- Turistika a pobyt v přírodě – *formou výletů v okolí naší školy, během pobytů na pravidelných školách v přírodě*; vybavení pro turistiku (oblečení, obutí); chůze v terénu (4. a 5. ročník do 15 km); příprava trasy; turistické značení; pohyb v členitém terénu; chůze a běh v přehledném terénu s využitím přírodních překážek; chůze a běh po vyznačené trase (orientace podle mapy, buzoly, *GPS*); stravování a pitný režim při turistice; základní dovednosti spojené s tábořením (*zakládání a rušení tábořiště, příprava jednoduchého pokrmu, ochrana přírody*); ošetření poranění v improvizovaných podmínkách; *základní dokumentace z turistické akce*
- *Jízda na kole (využití cyklistické stezky v blízkosti školy)*
- *Bruslení – v případě vhodných zimních podmínek (bezpečné přírodní kluziště) – některé činnosti lze zařazovat i ve 3. ročníku*; výstroj a výzbroj pro bruslení; pohyb na ledu bez bruslí; klouzání zvolenou nohou vpřed; samostatné obutí bruslí (vzájemná pomoc); chůze s bruslemi mimo led (gumový pás); bezpečný vstup na zamrzlou plochu (s dopomocí, bez dopomoci); chůze v bruslích po ledě; průpravné cviky rovnováhy; jízda na jedné brusli; jízda na obou bruslích (s oporou i bez); zastavení; zatáčení; jízda na rychlost; jízda na vytrvalost (až na 400 m)

Činnosti podporující pohybové učení

- Další pojmy (povely, signály) spojené s novými pohybovými činnostmi a prostředím; jednání fair play; organizace činností i v méně známém prostředí; základní zdroje informací o Tv a sportu (internet); organizace a *propagace* soutěží; sledování a měření výkonů; hodnocení výkonů a výsledků; pomoc při základní údržbě náčiní a některých sportovišť; vzájemná pomoc; chování fair play v roli hráče (soutěžícího), rozhodčího, diváka; ochrana přírody při pohybových činnostech

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků

Pravidla hodnocení žáků

Cílem hodnocení je žáka pozitivně motivovat a poskytnout mu zpětnou vazbu. Měl by získat informace o tom, jak zvládá danou problematiku, v čem se zlepšil a kde má ještě rezervy (chybuje). Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení a důležitý prvek v učení. Hodnocení žáka probíhá průběžně po celý školní rok. Smyslem je objektivně posoudit jednotlivé složky žákova výkonu. Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky. Mělo by se soustředit na individuální pokrok každého jedince. Hodnocení žáka vychází z posouzení míry dosažených očekávaných výstupů formulovaných

v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP, z jeho práce s informacemi, úrovně komunikace a tvořivosti žáka.

Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné. Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci. U žáků se specifickými vzdělávacími potřebami rozhoduje ředitel o použití slovního hodnocení na základě žádosti rodičů a doporučení poradenského zařízení. Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření.

Způsob hodnocení žáků

U průběžného hodnocení používáme různé formy – klasifikace známkou, slovní hodnocení, sebehodnocení, ohodnocení přidělením obrázku, grafickými symboly. Každému hodnocení musí předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a příslušnými kritérii hodnocení, která jsou uvedena ve školním řádu (ŠŘ). Kritéria pomáhají žákovi srozumitelně sdělit, co se od něho očekává, umožní mu rozpoznat, v čem jeho výkon vyhovuje nebo nevyhovuje. Vyučující je při klasifikaci povinen dodržovat platné právní předpisy a pravidla hodnocení, která jsou součástí ŠŘ naší školy. Se ŠŘ jsou žáci seznámeni na začátku školního roku a jejich zákonní zástupci na první třídní schůzce. Do ŠŘ je možno nahlížet během školního roku, je vyvěšen u hlavního vchodu školy.

Kritéria pro hodnocení ve vyučovacích předmětech

- ucelenost a trvalost osvojení požadovaných cílových znalostí a dovedností vedoucích k dosažení očekávaných výstupů a klíčových kompetencí
- úroveň komunikačních dovedností – přesnost, výstižnost, odborná a jazyková správnost
- osvojení dovednosti účinně spolupracovat
- kvalita myšlení – především samostatnost, tvořivost, originalita
- píle žáka, snaha a jeho přístup ke vzdělání
- osvojení účinných metod samostudia
- kvalita práce s informacemi – dovednost nalézat, třídit, prezentovat, užívat PC

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- soustavné diagnostické pozorování žáka
- různé druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové)
- souhrnné písemné práce (v jeden den je možné zadat jen jednu práci; za koordinaci zodpovídá třídní učitel)
- zpracování referátu, práce k danému tématu
- zadání problémové úlohy
- samostatné aktivity, domácí úkoly (za nedonesený domácí úkol není přípustné hodnotit známkou 5)
- skupinové a projektové práce

Hodnoticí škála ve vyučovacích předmětech

- 1 – prakticky bezchybný stav, výborný výkon
- 2 – převládající pozitivní zjištění, dílčí chyby, chvályhodný výkon
- 3 – pozitivní i negativní zjištění při hodnocení je v rovnováze, dobrý výkon
- 4 – převažují negativní zjištění, pouze dostatečný výkon
- 5 – zjištěny zásadní nedostatky, nedostatečný výkon

Chování

Hodnocení chování žáka se odvíjí od dodržování školního řádu. Hodnotí se chování ve škole, při školních akcích, při akcích organizovaných školou mimo školu, při reprezentaci školy. Hodnocení chování provádí třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími, případně pedagogická rada.

Výchovná opatření

- udělení pochvaly – po projednání v pedagogické radě, za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci, za mimořádný projev lidskosti, za statečný či záslužný čin

za porušování povinností stanovených školním řádem lze uložit:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- ředitelskou důtku (po projednání v pedagogické radě)

Napomenutí třídního učitele (NTU)

Uděluje ho třídní učitel; udělení včetně konkrétního důvodu oznámí TU zákonnému zástupci prostřednictvím žákovské knížky. NTU je zaznamenáno v katalogovém listu žáka a v podkladu pro nejbližší pedagogickou radu. Na vysvědčení se neuvádí.

Kritéria pro udělení NTU

- časté zapomínání pomůcek, domácích úkolů, neplnění školních povinností
- porušování BOZ a porušování školního řádu

Důtku třídního učitele (DTU)

Uděluje ji třídní učitel; udělení včetně konkrétních důvodů oznámí TU zákonnému zástupci žáka prostřednictvím žákovské knížky a rovněž řediteli školy. DTU je zaznamenána v katalogovém listu žáka a v podkladu pro nejbližší pedagogickou radu. Na vysvědčení se neuvádí.

Kritéria pro udělení DTU

- časté zapomínání pomůcek, domácích úkolů, neplnění povinností, přestože bylo již uděleno NTU a žák nejeví snahu o zlepšení
- narušování vyučování mluvením, vykřikováním
- NTU a žák nejeví snahu o zlepšení
- drzé chování k zaměstnancům školy, vulgární vyjadřování (v případě, že přestupek je ojedinělý a malého rozsahu)
- ubližování spolužákům, vandalismus, krádeže, neoprávněné užívání cizí věci, podvody apod. (v případě, že je přestupek ojedinělý a malého rozsahu)

- neomluvená absence do 5 vyučovacích hodin
- opakované porušování BOZ a nařízení školního řádu

Důtka ředitele školy (DŘŠ)

Uděluje ji ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Udělení včetně konkrétních důvodů oznámí TU zákonnému zástupci žáka prostřednictvím žákovské knížky. DŘŠ je zaznamenána v katalogovém listu žáka a v podkladu pro pedagogickou radu. Na vysvědčení se neuvádí.

Kritéria pro udělení

- časté zapomínání pomůcek, domácích úkolů, neplnění povinností, přestože bylo již uděleno NTU a žák stále nejeví snahu o zlepšení
- narušování vyučování mluvením, vykřikováním, napovídáním, přestože již bylo uděleno NTU a žák stále nejeví snahu o zlepšení
- drzé chování k zaměstnancům školy, vulgární vyjadřování
- ubližování spolužákům, vandalismus, krádeže, neoprávněné užívání cizí věci, podvody apod.
- neomluvená absence do 20 vyučovacích hodin
- opakované porušování BOZ a nařízení školního řádu

Výchovné opatření je vždy zapsáno katalogovém listu žáka a v žákovské knížce s podpisem třídního učitele a ředitele. Rodiče svým podpisem berou na vědomí oznámení o výchovném opatření.

Kritéria hodnocení chování a hodnotící škála chování

1: velmi dobré

- žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení ŠŘ
- méně závažných přestupků se dopouští ojediněle
- žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit

2: uspokojivé

- chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu
- žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo ustanovením školního řádu
- opakovaně se dopouští méně závažných přestupků; zpravidla přes důtku třídního učitele se dále dopouští přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost
- žák ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob

3: neuspokojivé

- chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování
- dopouští se takových závažných přestupků proti ŠŘ nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob
- žák záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy
- zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků

Snížené známce z chování předchází „třístupňový model“ sledující prevenci a možnost nápravy přestupku

- a) pohovor třídního učitele se žákem nad běžný rámec – rozbor přestupku, závěry – nastínění možností zlepšení
- b) pohovor TU, případně dalších vyučujících, výchovného poradce, metodika prevence, s rodiči žáka; z jednání se vždy pořizuje záznam, který je podepsán všemi přítomnými
- c) jednání výchovné komise, kterou organizačně zajišťuje výchovný poradce ve spolupráci s TU a zástupci dalších pověřených orgánů; z jednání se pořizuje záznam, který je podepsán všemi přítomnými

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se SVP jsou na naší škole vzděláváni formou integrace do běžné třídy. Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů školského poradenského zařízení. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Hodnocení těchto žáků se provádí na základě plnění individuálního vzdělávacího plánu. Na žádost rodičů a doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

Hodnocení žáků mimořádně nadaných

Rozpoznat mimořádné nadání je v mladším školním věku náročné a při jeho identifikaci je třeba spolupracovat s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Na základě jejich doporučení pak škola vypracuje individuální vzdělávací plán, který umožní maximální rozvoj konkrétního nadání žáka v jeho vývojové etapě. U žáků podporujeme vlastní pracovní tempo, zadáváme úkoly k samostatnému řešení (především problémové úlohy). Pěstujeme u nich toleranci a ochotu pomáhat při práci méně nadaným žákům, podporujeme asertivní chování. Dbáme na to, aby nedocházelo k porušování dohodnutých pravidel. Podporujeme jejich zapojení do vědomostních, pohybových aj. regionálních a celostátních aktivit (olympiády).

Sebehodnocení žáka

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků při každodenní práci, jeho prostřednictvím se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků. Žák má prostor k tomu, aby provedl sebehodnocení dříve, než bude znát názor vyučujícího nebo spolužáka (vzájemné hodnocení). Toto provede formou, která odpovídá jeho schopnostem. K rozvíjení této dovednosti dochází ve všech vzdělávacích oborech.

Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde
- jak bude pokračovat dál

Slovní hodnocení výsledků vzdělávání

- slovní hodnocení se používá v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- o slovním hodnocení rozhoduje ředitelka školy na základě žádosti zákonného zástupce a doporučení odborného pracoviště
- v případě přestupu žáka na jinou školu převede třídní učitel slovní hodnocení do klasifikace
- slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon (zdravotní stav, zdravotní nebo sociální znevýhodnění, žák není občan ČR apod.), naznačení dalšího rozvoje žáka
- obsahuje zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat

Opravná zkouška

Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech. Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad. Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna.

Pokud se žák v tomto termínu nemůže z vážných důvodů k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník. Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku. O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu nedostaví k opravné zkoušce a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

Klasifikace na vysvědčení

Na vysvědčení je žák hodnocen z každého předmětu, který se vyučuje, stupněm **1 – 5**.

V případě slovního hodnocení je nutný souhlas rodičů žáka, který má být slovně hodnocen.

Celkové hodnocení se vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním
- prospěl(a)
- neprospěl

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí stupni

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Klasifikace zájmových útvarů

- pracoval(a) úspěšně
- pracoval(a)

Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření (stanovených RVP ZV), z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák, který již ročník opakoval, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Poskytování informací rodičům

- na první třídní schůzce seznámení rodičů s ŠŘ, jehož součástí jsou pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků
- o studijních výsledcích a chování podrobné informace na třídních schůzkách nebo individ. konzultacích po dohodě se zákonnými zástupci žáků
- pravidelné informace prostřednictvím žákovských knížek, souborem motivačních prvků (razítka, ocenění, hvězdička, vykřičník)
- čtvrtletní hodnocení (2x ročně)
- vysvědčení
- v případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje třídní učitel zákonného zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem

Komisionální zkoušky

- Komisionální zkouška se koná, má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se

žákovi vydá nové vysvědčení.

- O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

6.2 *Evaluace školy*

Podstatné v naší práci je dát šanci všem zúčastněným na výchově a vzdělání žáků být kreativní, dělat věci co nejlépe a odpovědně na základě svých vlastních zkušeností, vědomostí, dovedností a představ. Autoevaluace poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě školních činností. Umožňuje formulovat další možnosti rozvoje školy a navrhnout řešení v oblastech, které jsou slabším článkem v systému.

Pro autoevaluaci je významné i hodnocení z vnějšku – hodnocení zřizovatelem, pracovníky ČŠI a rodiči.

Oblasti autoevaluace

- podmínky ke vzdělávání (materiální, technické, ekonomické, hygienické a další)
- průběh vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy, a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy. Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- řízený rozhovory s učiteli, rodiči, žáky

- dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
- srovnávací prověrky, dovednostní testy
- analýza žákovských prací
- hospitace
- záznamy o žácích
- roční plán činností
- zápisy z porad
- rozborů pololetních srovnávacích písemných prací a testů
- třídní schůzky
- osobní kontakty rodičů a učitelů
- hodnotící zprávy z akcí pořádaných školou

Časové rozvržení autoevaluačních činností

- hospitační činnost (v průběhu celého škol. roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (závěrečná pedagogická rada nebo začátek školního roku)
- projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok
- dotazníky na klima školy (dle potřeby)
- rozhovory s učiteli, žáky, výstupy z jednání školské rady (průběžně)

Příloha: Školní vzdělávací program pro školní družinu

IZO ŠD: 113 300 140

činnost vykonává

Základní škola Veltruby

Školní 44, okres Kolín

IČ: 75 033 216

IZO ZŠ: 002 174 243

Obsah:

1. Charakteristika školní družiny
2. Konkrétní cíle vzdělávání
3. Délka a časový plán
4. Formy vzdělávání
5. Obsah vzdělávání
6. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
7. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky ukončení vzdělávání
8. Popis materiálních podmínek
9. Popis personálních podmínek
10. Popis ekonomických podmínek
11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví
12. Zveřejnění ŠVP pro ŠD
13. Stanovení cílů a obsahu v činnosti ŠD

1. Charakteristika školní družiny

Školní družina pracuje při ZŠ Veltruby. Je umístěna v budově školy. Tato škola je typem malotřídní školy s pěti ročníky. ŠD navštěvují pouze žáci této školy.

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Hlavním cílem zájmového vzdělávání je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace.

3. Délka a časový plán vzdělávání

Činnosti ŠD probíhají v průběhu školního roku tj. 10 měsíců. V rámci zájmového vzdělávání umožňuje žákům v době pobytu rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti.

4. Formy vzdělávání

Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou ŠD (činnosti zaměřené na hudební výchovu, na tělesnou výchovu, na pracovní činnosti, ...)

Příležitostné akce – nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností (besídky, slavnosti, výlety apod.)

Spontánní aktivity – klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, četba časopisů, poslech hudby

Odpočinkové činnosti (rekreační) – kompenzace jednostranné zátěže během školního vyučování

Příprava na vyučování (domácí úkoly, didaktické hry, tematické vycházky...)

5. Obsah vzdělávání

Aktivity a činnosti připravované pro děti ve ŠD navazují na obsah vzdělávacích oblastí/oborů a na vyučovací předměty, které z nich na úrovni Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání vznikají.

- Člověk a jeho svět (prvouka, přírodověda, vlastivěda)
- Jazyk a jazyková komunikace (český jazyk, anglický jazyk)
- Matematika a její aplikace (matematika)
- Informatika (informatika)
- Umění a kultura (hudební výchova, výtvarná výchova)
- Člověk a zdraví (tělesná výchova)
- Člověk a svět práce (pracovní činnosti)

Průřezová témata základního vzdělávání

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického člověka
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie ve ŠD

Kompetence k učení

- Rozvíjíme se žáky poznatky a dovednosti osvojované při výuce a obohacuje je při zájmových aktivitách a přípravě na výuku.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situace ve školní družině i mimo ni, k rozpoznávání a pochopení problémů, přemýšlení o nesrovnalostech.
- Vedeme je k promýšlení a naplňování způsob řešení problémů.

Komunikativní kompetence

- Umožňujeme žákům formulovat a vyjadřovat vlastní myšlenky a názory.
- Vedeme je k vyjadřování v logickém sledu a v souvislém ústním projevu.
- Prohlubujeme jejich schopnost naslouchat druhým, porozumět jim, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor.

Sociální a personální kompetence

- Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině. Pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné práce.
- Umožňujeme žákům podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu.
- Na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi vedeme žáky k upevňování dobrých mezilidských vztahů a k utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Vedeme žáky poskytnutí vzájemné pomoci v případě potřeby v případě potřeby a k dovednosti požádat o pomoc.

Občanské kompetence

- Vedeme žáky k uvědomování si svých povinností a práv ve ŠD i mimo ni, ke zvyšování zdravého sebevědomí a odpovědnosti za své jednání.
- Při vzájemných činnostech vedeme žáky k respektu k jiným žákům, k odmítání hrubého zacházení a nevhodného jednání, k tomu, aby byli schopni postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, nebo na něj upozornit.
- Nabízenými činnostmi vedeme žáky k aktivnímu využívání volného času, k rozvíjení jejich zájmů, zálib a nadání, k volbě vhodných aktivit podle osobních dispozic. Učíme je říci ne na nevhodné aktivity.
- Celým denním režimem ŠD vytváříme a posilujeme u žáků návyk zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

- Upevňujeme u žáků pracovní návyky, pořádek a bezpečnost při práci.

6. Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzhledem k tomu, že budova není bezbariérová, nejsme schopni zajistit prostředí pro žáky s poruchami hybnosti. Pro ostatní žáky s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami, jsme schopni zajistit vhodné podmínky.

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené podmínky pro jeho rozvoj i respektování případného zdravotního postižení či zdravotního nebo sociálního znevýhodnění.

Mezi podmínky vzdělávání žáků patří i vzdělávání žáků mimořádně nadaných. Pro ně může být organizována činnost zaměřená na aktivity určené vyšším věkovým skupinám.

7. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky ukončení vzdělávání

Přijímání účastníků činnosti je obecně platnými předpisy ohraničeno jen věkem či návazností na školní docházku. Kapacita školní družiny je 60 žáků.

Činnost ŠD je určena jen pro žáky 1. – 5. ročníku ZŠ Veltruby. Žák je do ŠD přijímán na základě písemné přihlášky. Žák je přihlašován na jeden školní rok. Přednostně jsou přijímáni žáci, kteří mají oba rodiče zaměstnané, potom žáci z 1. ročníku, pak z 2. ročníku a samostatně dojíždějící žáci. Ostatní žáci jsou

přijímání na naplnění kapacity školní družiny s přihlédnutím k individuálním a sociálním potřebám jednotlivých žáků.

8. Popis materiálních podmínek

Obě oddělení ŠD jsou umístěna ve třídách (II., V.) Družinové kouty jsou vybaveny kvalitními novými koberci, novým nábytkem, hračkami

ŠD má možnost využití i dalších místností v budově školy – tělocvična, hrací chodba v prvním patře, jídelna, třída s PC, keramická dílna

9. Popis personálních podmínek

Hlavní provoz ŠD zajišťují dvě kvalifikované vychovatelky.

Profil vychovatelky – Vysoká míra empatie, vytváří příznivé sociální klima, zná různé zájmové aktivity přiměřené věku žáků, má organizační schopnosti, zná bezpečnostní předpisy pro práci se žáky. Pravidelně se vzdělává formou samostudia i DVPP.

Ranní družina je od 6:30 do 7:40, odpolední začíná v 11:45 a končí v 17:00.

10. Popis ekonomických podmínek

Činnost ŠD je poskytována za úplaty. Výši úplaty stanoví ředitelka školy ve spolupráci se zřizovatelem školy. Úplata je hrazena pololetně, na půl roku dopředu.

11. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků ve školní družině).
- zdravé prostředí užívaných prostor (vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení prostorů)
- bezpečné pomůcky
- ochrana dětí před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře

Psychosociální podmínky

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima (otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému)
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, co vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch žáků je hlavním smyslem činnosti
- věková přiměřenost a motivující hodnocení (respekt k individualitě účastníků, hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba)
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy

- spoluúčast účastníků na životě zařízení (plánování činnosti, vlastním podílu na případném řízení a provádění i následném hodnocení), včasná informovanost účastníků a u dětí a jejich rodičů a činnosti ve zařízení školní družiny.

12. Zveřejnění ŠVP pro ŠD

- Webové stránky školy
- Veřejně přístupné místo – nástěnka
- Možnost nahlížení a pořizování si opisů a výpisů

13. Stanovení cílů a obsahu v činnosti ŠD

Člověk a jeho svět

Téma: Místo, kde žijeme

- poznávání nejbližšího okolí
- organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci
- tematické vycházky do okolí školy
- cesta do školy a ze školy (1. ročník)
- poznávání různých služeb v obci (knihovna, obecní úřad aj.)
- tematická hra, malování toho, co jsme si zapamatovali z návštěvy atd.
- regionální pohádky, pověsti jako poslechové činnosti
- činnosti, které v dětech posilují vztah k místním tradicím (folklórní slavnosti, výroba zvyklostních předmětů atd.)
- dopravní výchova: hry na dopravním hřišti (řízené i spontánní), didaktické hry s dopravními značkami, malování dopravních značek či prostředků.
- kolektivní výtvarné dílo motivované vycházkou (např. každý žák maluje jednu budovu či přírodní prvek, které se následně vystřihnou a sestaví jako náměstí, ulice, park, les atd.)
- kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet národní cítění a vztah k naší zemi
- vést žáky k upevňování pravidel chování na komunikacích (chodník, přecházení vozovky, jízda na kole, cyklostezka, v obci aj.)
- prohlubování znalostí základních dopravních značek pro chodce, cyklisty i motorová vozidla
- dodržování pravidel chování v dopravních prostředcích (četba, časopisy, dramatizace...)
- dopravní prostředky (kreslení, malování)
- pozorování silničního provozu, křižovatky, cesta do školy, ze školy (rozhovory, diskuse, výtvarné provedení), hry: pexesa, na semafor, na barevná auta, dramatizace (v dopr. prostředcích)
- kreslení a výroba dopravních značek a dopr. prostředků

Téma: Lidé kolem nás

- žáci si osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, význam tolerance, empatie, vzájemné úcty

- poznávání, jak se lidé sdružují, seznamují se se základními právy a povinnostmi

Téma: Lidé a čas – návštěva muzea, historických míst (pokud nejsou zahrnuty ve škole), režim dne a jeho dodržování, učit děti účtě k času druhých, využívat svůj čas, vytvářet návyky na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování, vyplňování volného času.

Téma: Člověk a jeho zdraví – získání poznatků o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, odpovědnost za své zdraví, péče o osobní hygienu, předcházení úrazům, dbát bezpečnosti činností, **jednoduché** ošetření poranění, jak vyhledávat pomoc, hra s nácvikem telefonického volání na tísňové linky, pohybové a tělovýchovné aktivity.

Úkoly: každodenní výchovná práce, osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdrav, seznamování, podání ruky, schopnost sdělit poznatek, naslouchat, tolerance ve skupině, stolování atd.), vytváření kladného vztahu ke spolužákům.

Činnosti: každodenní přivítání při příchodu do školní družiny a rozloučení při odchodu, urovnání každodenních drobných konfliktů mezi žáky, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně apod.

Hodnocení prováděné tak, že budeme nacházet spíše klady (např. na výkresu spolužáka najít, co je na něm pěkného, nikoliv co se mu nelíbí, co se nepovedlo). Prvky mediální výchovy (např. opatrně vybrané povídky o tom, co žáci shlédli doma v televizi, slyšeli v rozhlase).

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk – rekreační a odpočinkovou formou poslech četby, četba z časopisů, četba pohádek, knížek na pokračování, vyprávění, rozhovory o knížkách, dramatizace, loutky.

Anglický jazyk – anglické písničky (pohybové hry se zpěvem), pexesa, kartičky, obrázky, video, PC hry.

Matematika a její aplikace

Rébusy, sudoku, pexesa, hrací karty, podporovat logické uvažování dětí, dáma, šachy, domino, matematika kolem nás – vycházky do okolí, matematické úkoly na PC.

Informatika

Zábavné věku přiměřené hry na PC, grafické práce, obecné seznamování s počítačem jako běžnou součástí našeho života, vyhledávání informací pro práci ve školní družině, např. výtvarné nápady.

Pohybové aktivity – Činnost podle počasí venku nebo v tělocvičně

podzim – běh 30 – 50 m, skok do dálky, hod míčkem, záznamy výkonů, míčové hry na hřišti, vycházky do přírody (zdolávání překážek, přebíhání), vycházky do zdejšího lesa, hry a cvičení se švihadly, s obručemi aj.

zima – zimní hry v přírodě (sáňkování, bobování, klouzání, koulování, bruslení aj.), hod na cíl sněhovou koulí, stavění ze sněhu, cvičení v tělocvičně (kladinka, lavičky, žíněnky, míčové hry, soutěže jednotlivců i ve družstvech).

jaro – míčové hry v tělocvičně a na hřišti u školy, soutěže s různým náčiním (míče, kužely, švihadla aj.), překážková dráha v tělocvičně nebo v přírodě, vycházky do přírody, do lesa.

léto – hry na hřišti, vycházky do přírody, do lesa, MDD – soutěže o ceny (běh v pytích, pohyblivý koberec, hod na cíl, lavičky, trakař aj.).

Příprava na vyučování – zábavné procvičování učiva, didaktické hry – barvy, tvary, velikost, množství, rozdíly aj., čtení (vyprávění obsahu, rozhovory), věnovat pozornost levákům, ověřování poznatků z přírody, dopravní výchovy, dětské časopisy: čtení, poslech, práce se slovníky, atlasy, PC, péče o učebnice šetřit osobní i školní majetek aj., pomoc při vypracování domácích úkolů, pomoc dětem cizích národností, zejména v ČJ.

Výtvarné zájmové činnosti

- dbát o péči a čistotu, o pořádek, úprava zevnějšku,
- úprava a zkrášlování prostředí ve školní družině, ve škole, doma
- výzdoba školy, školní družiny, výstavky pro rodiče, na plotě
- tradice, význam lidových zábav (výstavky pro rodiče, ve škole, na OÚ, ...)

Podzim – česání ovoce, malování draků, pouštění draků, otiskování listů, koláže z přírodnin, otisky přírodnin, ovoce, křídly

Zima – kreslení do sněhu, papírové koláže, kombinované koláže, muchláž, otisky brambor, korku, vatových smotků, ilustrace, vánoční ozdoby, zapouštění barev, mizíkování do modrého inkoustu, malování na sklo, vlna, využití netradičních technik, vánoční výzdoba školní družiny, školy, využití projekt. týdne.

Jaro – kolorovaná kresba, malování temperami, vodovými barvami, barvy jara (květiny, mláďata), malování velikonočních vajíček a výdumků včelím voskem, (další techniky malování vajec), jarní tradice, kombinované techniky, rozfoukávání mokré barvy, zapouštění barev do klovatiny, temperové otisky, mastný pastel, tuš, koláže, mozaiky, ilustrace

Léto – kreslení v přírodě, linie (tuš, tužka, bavlnka), pohádkové postavy, zážitky z výletu, ze školy v přírodě, návštěva divadla, kina, výstavy apod.

Hudební zájmové činnosti

- rytmizace, poslechové činnosti, hudebně pohybové činnosti, lidové písně, umělé písně, Orffovy nástroje, jednoduché tanečky, rozpoznávání zvuků, hudební dramatizace, poslech melodií z českých pohádek, hudební hádanky apod.

Podzim – zpěv lidových písní, pohybové hry se zpěvem, poslech, hudební hádanky, seznámení s novými lidovými písněmi, písně s podzimní tematikou

Zima – písně se zimní tematikou, vánoční koledy, příprava na vánoční besídku, seznámení s novými lidovými písněmi, tanečky.

Jaro – recitace, dramatizace, rozpoznávání zvuků, hlasů, hudební hádanky, poslech melodií z českých pohádek, poslech vážné hudby (naši hudební skladatelé – klasika, současnost), rozhovory a poslech moderní hudby, soutěž ve zpěvu jednotlivců (skupin), seznámení s novými písněmi, velikonoční koledy.

Léto – písňe s letní tematikou, pohybové hry se zpěvem, poslech pohádky se zpěvy, seznámení s novými lidovými písňemi s letní tematikou i na jiné téma.

Pracovně technické zájmové činnosti

- upevňování návyků sebeobsluhy, dodržování pořádku v osobních věcech, zásady hygieny a bezpečnosti práce
- zvládnutí základních technik a postupů při práci s různými materiály, dbát bezpečnosti při práci s různými nástroji a nářadím

Podzim – sbírání přírodnin a jejich zpracování, náhrdelník z přírodnin (jeřabiny, šípek, kaštiny, žaludy aj.), zvířátka ze zeleniny (mrkev, citrón aj.), sbírání rostlin k lisování (herbář), lepení vylisovaných i uschlých listů a jiných rostlin na zvlněný papír, závěsná koule (i skupinová práce) z přírodnin (mech, sušené květiny aj.), lepení draka, přáníčko, obrázek z přírodnin (semena), věnečky z vylisovaných rostlin nebo barevného papíru, girlandy, ježek v listí, plachetnice a jiné výrobky z přírodnin (skořápky ořechů), práce na školním pozemku.

Zima – zimní krajina z krabiček a přírod. materiálu, autíčka ze skořápek vlašských ořechů, papírové výrobky (sáňkař, lyžař, sněhulák), zimní les (šišky, korek, modelína), zimní domečky, Mikuláš, čert, vánoční ozdoby, vánoční přáníčko, strojení vánočního stromku, krmítko pro ptáky, krmelec, sněhové vločky, papírové tkaní, dárky k zápisu pro do 1. ročníku, papírová mozaika, stojánek na tužky, ošetřování pokojových květin.

Jaro – řeřichový mužiček, navlékání těstovin, korále z přírodnin, zdobení velikonočních vajíček, lepení různých materiálů, přírodnin, vrtání otvorů do výdumků, příprava masek na karneval, výroba loutky (papír, textil), mlád'átka (kuřátka, zajíčci, ptáčci v hnízdech aj.), motýli z papíru, jarní zahrádka (víčko od krabice), práce s moduritem, keramickou hlínou, papírové košíčky, závěsné mobily, práce na školním pozemku (výsev květin, hrabání, odstraňování plevelu, okopávání).

Léto – lepení dřevěných hranolů (domy, auta apod), úprava záhonků s květinami na školním pozemku (zalévání, okopávání), šití zvířátka, přišívání knoflíků.

Školská rada projednala a schválila ŠVP ZV s přílohou ŠVP ŠD dne 5. 6. 2007
Pedagogická rada Základní školy Veltruby projednala na svém jednání dne
28. 8. 2007 ŠVP pro základní vzdělávání č.j.11/07 1. verze

Tento dokument nabývá účinnosti dne 1. 9. 2007

Mgr. Jana Holubová
ředitelka a předkladatelka ŠVP ZV
Veltruby 28. 8. 2007

Aktualizace provedena k 30. 6. 2010	Mgr. J. Holubová
Aktualizace provedena k 30. 8. 2013	Mgr. J. Holubová
Aktualizace provedena k 31. 8. 2014	Mgr. J. Houbová
Aktualizace provedena k 30. 8. 2018	Mgr. E. Šafáriková
Aktualizace provedena k 31. 8. 2021	Mgr. E. Šafáriková
Aktualizace provedena k 31.8.2022	Mgr. E. Šafáriková
Aktualizace provedena k 31.8.2023	Mgr. P. Skořepa
Aktualizace provedena k 31.8.2024	Mgr. P. Skořepa
Aktualizace provedena k 31.8.2025	Mgr. P. Skořepa